

PATVIRTINTA

Molėtų rajono savivaldybės tarybos

2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. B1-
129

**MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
2024 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS**

I SKYRIUS IVADAS

1. Bendra informacija

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 13 straipsnio 3 punktu, Molėtų rajono savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą. Molėtų rajono savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų planas (toliau – Socialinių paslaugų planas) parengtas vadovaujantis Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų metodikos patvirtinimo“, Socialinių paslaugų plano forma ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.

Socialinių paslaugų planas atitinka:

1.1. Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, pagrindinį tikslą „Sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika“, kryptį „Socialinės paramos plėtra ir skurdo bei socialinės atskirties įveikimas“ ir jos pagrindinius veiksmus „Įvykdyti socialinių paslaugų reformą, kuri apibrėžtų veiksmingesnius socialinių paslaugų organizavimo būdus, skatintų pačius paslaugų gavėjus ieškoti savipagalbos būdų, pertvarkytų paslaugų finansavimą, sukurtų bendrą socialinių paslaugų standartų, kokybės vertinimo ir kontrolės mechanizmą“, „Teikti prevencines ir reabilitacines socialines paslaugas socialinės atskirties grupėms, prievartą ir išnaudojimą patyrusiems, sergantiems priklausomybės ligomis, grįžusiems iš įkalinimo vietų ir kitiems asmenims“, „Geriau panaudoti nevyriausybinių organizacijų išteklius ir gebėjimus socialinei paramai tobulinti“.

1.2. Aštuonioliktosios Vyriausybės 2020–2024 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, veiklos kryptis socialinių paslaugų prieinamumo didinimo pagal individualius asmens poreikius srityje, šeimos puoselėjimo ir vaiko teisių apsaugos srityse.

1.3. Molėtų rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2024-2026 metams, patvirtinto Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. B1-1 „Dėl Molėtų rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2024 – 2026 metams patvirtinimo“, 7 programos „Socialinės atskirties mažinimas“ ilgalaikio I prioriteto „Besimokanti, atsakinga ir aktyvi bendruomenė“ 3 tikslo

„Užtikrinta visavertė ir saugi socialinė aplinka“ 1 uždavinį „Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę“ bei 2 uždavinį „Mažinti socialinę atskirtį“.

1.4. Molėtų rajono savivaldybės 2018 – 2024 metų strateginio plėtros plano, patvirtinto Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. B1-3 „Dėl Molėtų rajono savivaldybės 2018 – 2024 metų strateginio plėtros plano patvirtinimo“ (Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 17 d. sprendimo Nr. B1-285 redakcija) 1 prioriteto „Besimokanti, atsakinga ir aktyvi bendruomenė“ 1.3 tikslo „Užtikrinta visavertė ir saugi socialinė aplinka“ 1.3.1 uždavinį „Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą“ bei 1.2.2. uždavinį „Mažinti socialinę atskirtį“.

Rengiant Socialinių paslaugų planą vadovautasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos statistikos departamento, Molėtų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus, Molėtų socialinės paramos centro ir kitų su socialinių paslaugų teikimu rajone susijusių įstaigų duomenimis.

Socialinių paslaugų plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Socialinių paslaugų teikimo tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį.

Socialinių paslaugų plėtros tikslai:

2.1. Užtikrinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams taip sudarant jiems sąlygas ugdyti ar stiprinti gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei padėti įveikti socialinę atskirtį.

2.2. Užtikrinti stacionarių socialinių paslaugų gavimą Molėtų rajono gyventojams, kai nestacionarios paslaugos neefektyvios, gerinti šių paslaugų kokybę.

2.3. Gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę bei didinti jų prieinamumą gyventojams.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Molėtų rajono savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų planą rengė Molėtų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja Rasa Karūžaitė, Socialinės paramos skyriaus vedėjo pavaduotoja Gita Lasytė, kartu bendradarbiaujant su Molėtų rajono savivaldybės administracijos skyriais, savivaldybės biudžetinėmis įstaigomis, nevyriausybėmis ir kitomis organizacijomis.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Molėtų rajono savivaldybės demografinės, ekonominės ir socialinės situacijos įvertinimas

Teritorijos ypatumai

Molėtų rajonas ribojasi su Švenčionių, Vilniaus, Širvintų, Ukmergės, Anykščių ir Utenos rajonais. Geografinė Molėtų rajono padėtis yra labai dėkinga: lengvai pasiekiami didieji Lietuvos miestai: Vilnius – 64 km; Kaunas – 113 km; Klaipėda – 308 km; Utena – 35 km. Molėtų rajone yra 11 seniūnijų, 1 miestas (Molėtai), 5 miesteliai (Alanta, Balninkai, Dubingiai, Giedraičiai, Joniškis).

Šaltinis: www.wikipedia.org

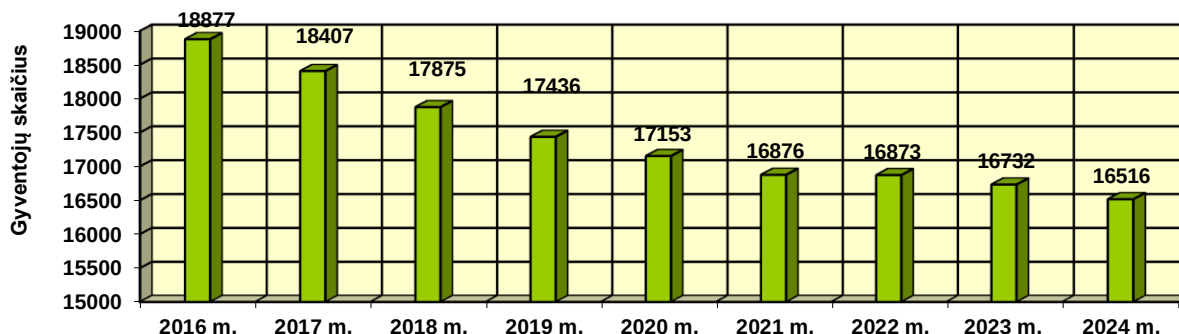
4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis

2023 m. sausio 1 d. gyventojų skaičius Lietuvoje buvo 2 857 279 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Lietuvoje 2018 m. gyventojų skaičiaus mažėjimas ženkliai sulėtėjo, lėmė smarkiai sumažėjusi grynoji emigracija, o 2022 m. bei 2023 m. gyventojų skaičius padidėjo.

Utenos apskrityje gyventojų skaičius 2016 m. pradžioje – vos daugiau nei 137,3 tūkst., o 2023 m. pradžioje 125,5 tūkst. Gyventojų skaičių Utenos apskrityje lyginant 2023 m. su 2016 m., gyventojų skaičius sumažėjo 11,4 proc. Molėtų rajono savivaldybėje 2023 m. metų pradžioje gyventojų skaičius buvo 16,8 tūkst. Nuo 2022 m. stebimas gyventojų skaičiaus Lietuvos Respublikoje ir Utenos apskrityje didėjimas – tikėtina gyventojų skaičiaus padaugėjimą nulėmė dėl Rusijos Federacijos karo veiksmų Ukrainoje iš Ukrainos pasitraukę ir Lietuvoje apsigyvenę asmenys.

Statistikos departamento duomenys

Gyventojų skaičius Molėtų rajono savivaldybėje 2016 - 2024 m. pradžioje

Veiksniai, darantys įtaką gyventojų skaičiaus mažėjimui Molėtų rajone, yra analogiški veiksniams, darantiems didžiausią įtaką demografinės situacijos pokyčiams didžiojoje Lietuvos Respublikoje dalyje.

1 lentelė

Natūrali kaita Molėtų rajono savivaldybėje ir jai darantys įtaką veiksniai

	Mirė	Gimė	Emigravo	Imigravo	Natūrali kaita
2018 metais	396	128	132	85	-268
2019 metais	293	120	306	507	-172
2020 metai	385	108	72	140	-276
2021 metai	388	90	141	154	-285
2022 metai	354	93	50	272	-39
2023 metai	311*	72*	50*	92*	-106

Statistikos departamento duomenys

* - išankstiniai duomenys

2023 m. mirė 311, gimė 72 kūdikiai, emigravo 50 asmenų, imigravo 92 asmenys. Vertinant pastarųjų kelių metų laikotarpį matyti, kad Molėtų r. 2023 m. mirtingumo rodikliai sumažėjo, gimstamumo rodikliai mažėjo taip pat, pastaraisiais metais natūrali kaita nors ir išlieka neigiama, bet ženkliai mažėjanti.

2 lentelė

Gyventojų skaičius ir sudėtis Molėtų rajone 2018-2023 m.

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius					
		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
1.	Gyventojų skaičius:	17876	17436	17153	16876	16926	16762
1.1.	mieste	5587	5540	5500	5394	5722	5701
1.2.	kaime	12269	11896	11653	11482	11204	11061

2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:						
2.1.	vaikai	2692	2500	2434	2281	2295	2262
2.2.	darbingo amžiaus suaugę asmenys	10165	10208	10044	10029	10284	10570
2.3.	pensinio amžiaus gyventojai	5019	4728	4675	4566	4275	3930
2.4.	asmenys su negalia, iš jų.*	1581	1547	1469	1384	1376	1437
2.4.1.	suaugę asmenys su negalia	1264	906	852	989	974	963
2.4.2.	vaikai su negalia	89	83	86	90	78	77
2.4.3.	Pensinio amžiaus asmenys su negalia	228	558	531	305	324	397
3.	Šeimos patiriančios socialinę riziką**	96	88	83	70	62	73
4.	Vaikų skaičius šeimose patiriančiose socialinę riziką**	190	177	160	153	137	146

Statistikos departamento duomenys

*- SADM duomenys

** - Molėtų socialinės paramos centro duomenys

2 lentelėje pateikti skaičiai rodo, kad 2023 m. Molėtų rajono savivaldybėje mieste gyvenantys asmenys sudarė 34 proc., kaime – 66 proc. Net 23,8 proc. rajono gyventojų pensinio amžiaus, 8,7 proc. neįgalūs asmenys.

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai

Pagrindiniai socialinių paslaugų poreikį sąlygojantis veiksniai yra:

Išoriniai veiksniai. Socialinių paslaugų poreikiui įtakos turi politiniai veiksniai: Lietuvos Respublikos įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys socialinių paslaugų teikimą.

Vidiniai veiksniai. Socialinių paslaugų poreikį nulemia išaugęs gyventojų nedarbas. Nedarbas lemia darbingo amžiaus asmenų tiek tarptautinę, tiek vidinę emigraciją, kitus reiškinius, turinčius poveikį socialinių paslaugų poreikio kaitai. Socialinių paslaugų infrastruktūrą labiausiai formuoja gyventojų amžiaus struktūra, gyvenimo būdas, kitos socialinės priežastys. Itin svarbūs veiksniai, tokie kaip:

- ✓ negalia bei visuomenės senėjimas;
- ✓ alkoholio ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimas;
- ✓ socialinių įgūdžių stoka;
- ✓ benamystė;
- ✓ psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta.

2 lentelėje pateikti skaičiai rodo, kad 2023 m. net 8,7 proc. rajono gyventojų neįgalūs asmenys, lyginant su 2022 m. šis skaičius kiek padidėjo. SADM duomenimis 2023 m. specialusis priežiūros (pagalbos) poreikis buvo nustatytas 413, nuolatinės slaugos poreikis – 178 neįgaliesiems gyventojams.

3 lentelė

Neįgalių asmenų skaičius, kuriems nustatyti specialieji nuolatinės slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikiai Molėtų rajone 2019-2023 m.

Eil. Nr.	Rodiklis	Asmenų skaičius				
		2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
1.	Specialusis nuolatinės slaugos poreikis, iš jų:	227	194	182	175	178
1.1	Suaugusiems asmenims su negalia	40	62	28	34	33
1.2.	Vaikams su negalia	6	11	14	14	18
1.3.	Pensinio amžiaus asmenims	181	121	140	127	127
2.	Specialusis nuolatinės priežiūros poreikis, iš jų:	294	301	295	333	413
2.1.	Suaugusiems asmenims su negalia	87	95	98	107	114
2.2.	Vaikams su negalia	42	33	32	29	29
2.3.	Pensinio amžiaus asmenims	165	173	165	197	270

SADM duomenys

Pastaraisiais metais šeimose, patiriančiose socialinę riziką (iki 2018-07-01 – socialinės rizikos šeimos) ir vaikų jose savivaldybėje mažėjo, tačiau 2023 m. šis skaičius padidėjo. Šiai grupei ypatingai reikalingos įvairiapusės socialinės paslaugos.

4 lentelė

Socialinę riziką patiriančios šeimos ir vaikų skaičius jose 2018-2022 metais

Rodiklis	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Šeimų patiriančių socialinę riziką skaičius	88	83	70	62	73
Vaikų skaičius jose	177	160	153	137	146

4.3. Kiti rodikliai

Statistikos departamento duomenimis 2024 metų pradžioje Molėtų rajone gyveno 16516 gyventojai, iš jų 10905 kaime. Tai sudaro apie 66 procentus visų rajono gyventojų. Molėtų rajonas, kaip ir kiti Lietuvos rajonai, pastaraisiais metais pasižymi gyventojų mažėjimo tendencija.

Gyventojai pagal amžiaus grupes	Metai					
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
0-15 amžiaus	2173	2132	2075	1967	1958	1892
Darbingo amžiaus	10535	10347	10235	10684	10874	10664
Pensinio amžiaus	4728	4675	4566	4275	3930	3960
Iš viso gyventojų *	17436	17153	16876	16926	16762	16516

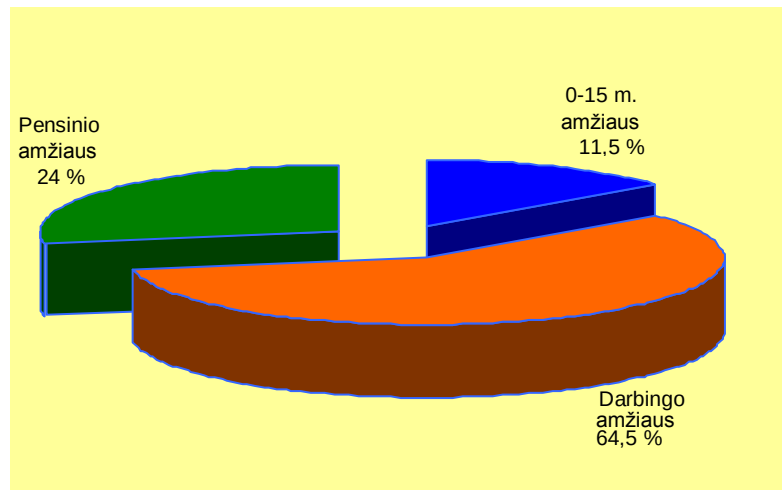
5 lentelė

Molėtų rajono savivaldybės gyventojai pagal amžiaus grupes 2019-2024 metų pradžioje
 Statistikos departamento duomenys

* - vidutinis gyventojų skaičius 2023 m.

3 diagrama

Rajono gyventojų pasiskirstymas pagal grupes 2024 m. pradžioje

Statistikos departamento duomenys

Pagrindinės rajono gyventojų mažėjimo priežastys – gimstamumo mažėjimas, mirtingumo didėjimas bei emigracija. Mažėjant gimstamumui bei didėjant mirtingumui, Molėtų rajone kaip ir Lietuvoje bei Utenos apskrityje išlieka neigiama natūrali gyventojų kaita.

6 lentelė

Gyventojų skaičius, gimstamumas, mirtingumas bei natūrali gyventojų kaita 2018-2023 metais

Administracinė teritorija	Statistiniai rodikliai	Metai					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lietuvos Respublika	Gyventojų skaičius	2810118	2794184	2794329	2794961	2 805 998	2 857 279*
	Gimusiųjų skaičius	28149	27393	25144	24606	22068	20623**
	Mirusiųjų skaičius	39574	38281	43457	47950	42884	37005**

	Natūrali gyventojų kaita	-11425	-10888	-18908	-23344	-20816	-16382
Utenos apskritis	Gyventojų skaičius	129706	55851	124963	125306	125 644	125 467*
	Gimusiųjų skaičius	985	932	860	829	680	637**
	Mirusiųjų skaičius	2449	2446	2569	2837	2592	2208**
	Natūrali gyventojų kaita	-1464	-1514	-1709	-2008	-1912	-1571
Molėtų rajonas	Gyventojų skaičius	17876	17436	17153	16876	16 926	16 762*
	Gimusiųjų skaičius	128	120	108	90	93	72**
	Mirusiųjų skaičius	396	292	384	388	354	311**
	Natūrali gyventojų kaita	-268	-172	-276	-298	-262	-239

Statistikos departamento duomenys

*-Gyventojų skaičius metų pradžioje

** -išankstiniai duomenys

Pateiktoje lentelėje matyti, kad natūrali gyventojų kaita (kai miršta daugiau asmenų negu gimsta) eilę metų išlieka neigiama visoje Lietuvoje, ne išimtis ir Utenos apskritis bei Molėtų rajono savivaldybė.

Pastaraisiais metais gyventojų mažėjimą kaip ir visoje respublikoje bei apskrityje lemia ir migracija. Statistikos departamento duomenimis nuo 1997 m. iki 2019 m. visoje respublikoje buvo stebima neigiama neto migracija (išvyksta daugiau, negu atvyksta), tačiau nuo 2019 m. šalyje, nuo 2020 m. Utenos apskrityje situacija keitėsi – išvyko mažiau, nei atvyko. Molėtų rajono savivaldybėje neto migracija nėra pastovi – 2021-2022 m. ji buvo teigiama, o 2023 m. vėl išvykusiųjų buvo daugiau nei atvykusiųjų. Teigiamą migracijos pokytį šalyje galėjo lemti ir dėl Rusijos Federacijos karo veiksmų Ukrainoje atvykę karo pabėgėliai, kiti trečiųjų šalių piliečiai. Lentelėse pateikiami imigravusių, emigravusių bei neto migracijos duomenys.

7 lentelė

Gyventojų vidaus ir tarptautinė migracija 2018-2023 metais

Administracinė teritorija	Statistiniai rodikliai	Metai					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lietuvos Respublika	Atvyko	105090	113232	113691	109601	179296	143013

	Išvyko	108382	102438	93698	102438	107199	98079
	Neto migracija	-3292	10794	19993	7163	72097	44934
Utenos apskritis	Atvyko	4141	4131	4143	4279	6386	6451
	Išvyko	5287	4683	3914	4120	4712	4083
	Neto migracija	-1146	-552	229	159	1674	2368
Molėtų rajonas	Atvyko	600	536	553	583	717	465
	Išvyko	752	647	554	576	638	483
	Neto migracija	-152	-111	-1	7	36	-18

Statistikos departamento duomenys

8 lentelė

Gyventojų tarptautinė migracija 2018-2023 metais

Administracinė teritorija	Statistiniai rodikliai	Metai					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lietuvos Respublika	Atvyko	28914	40067	43096	44858	87367	66920
	Išvyko	32206	29273	23103	25205	15027	21986
	Neto migracija	-3292	10794	19993	19653	72340	44934
Utenos apskritis	Atvyko	939	1377	1516	1579	2980	3758
	Išvyko	1600	1300	854	1155	626	867
	Neto migracija	-661	77	662	464	2354	2891
Molėtų rajonas	Atvyko	85	507	140	154	227	92
	Išvyko	132	306	72	141	50	50
	Neto migracija	-47	201	68	13	193	42

Statistikos departamento duomenys

Pastaraisiais metais Lietuvos Respublikoje nemaža problema buvo tarptautinė migracija. 2019 m. išvykusiųjų iš Lietuvos skaičius mažėjo, pakilo atvykusių, šios tendencijos stebimos ir Utenos apskrityje ar Molėtų rajone.

Migracijos sukeltos problemos – jaunų perspektyvių žmonių kėlimasis į didesnius Lietuvos miestus, rajono gyventojai sensta, didėja mirtingumas, mažėja gimstamumas, mažėja darbingo amžiaus asmenų, taip pat dirbančiųjų skaičius. Kita problema, sukelianti nemažai socialinių ir ekonominių problemų rajone yra atsikeliantys nauji gyventojai, kurie nerasdami ar netekę darbo, gyvenamojo būsto didesniuose miestuose keliai į provinciją, nes čia mažesnės pragyvenimo išlaidos.

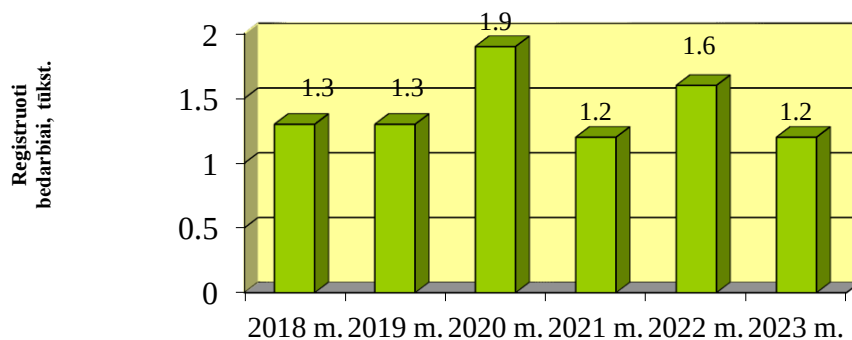
Didžiausia problema yra tai, kad atsikėlę žmonės dažnai yra asocialūs, priešpensinio ar pensinio amžiaus. Šios žmonių grupės reikalauja daugiau socialinių apsaugos priemonių bei blogina rajono socialinę ir ekonominę padėtį.

2022 m. dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje į Lietuvą plūstelėjo užsieniečiai, pasitraukę iš Ukrainos, taip pat nemaža dalis imigravusių buvo ir Baltarusijos, Rusijos piliečių. Pastaraisiais metais didėja ir kitų trečiųjų šalių piliečių, atvykstančių įsidarbinti šalyje. Ši migracija palietė visus Lietuvos regionus, ne išimtis ir Utenos apskritis bei Molėtų rajonas. Ši migracijos banga taip pat sukelia tam tikras problemas regione ir savivaldybėje, nes didėja pagalbos, paslaugų poreikis, būtina spręsti iškart nemažai įvairių asmenų grupių integracijos problemų.

2020 m. Lietuvoje nedarbas augo. Tam didelės įtakos turėjo pandemija ir jos apribojimai tiek Lietuvoje, tiek visame pasaulyje, tačiau nuo 2021 m. stebimas nedarbo mažėjimas tiek šalyje, tiek savivaldybėje. 2022 m. nedarbas šalyje ūgtelėjo, tam neigiamos įtakos galėjo turėti Rusijos Federacijos karo veiksmai Ukrainoje. Molėtų rajone taip pat buvo stebimos Lietuvos Respublikai aktualios nedarbo tendencijos. Šie nedarbo pokyčiai pateikiami 4 diagramoje.

4 diagrama

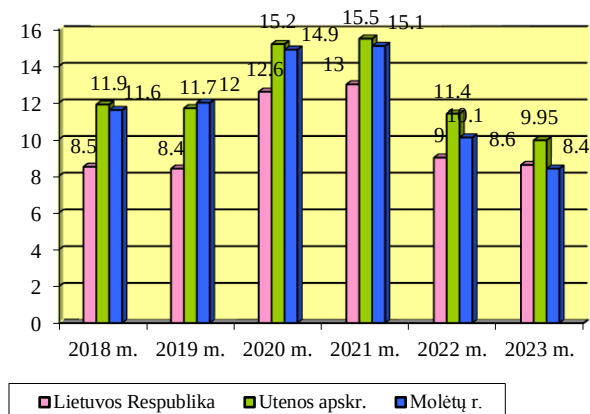
Registruotų bedarbių kitimo dinamika Molėtų rajone 2018-2023 m.

Užimtumo tarnybos duomenys

5 diagrama

Bedarbių procento nuo darbingo amžiaus gyventojų kitimo dinamikos palyginimas 2018-2023 m.

Užimtumo tarnybos duomenys

Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Molėtų rajone pastaraisiais 2018 m. metais buvo didesnis nei respublikoje, bet mažesnis nei apskrityje, tačiau 2019 m. šis rodiklis buvo didesnis nei šalies ar apskrities rodiklis. 2020 m. dėl pandemijos ūgtelėjus bedarbių skaičiui rajone, ūgtelėjo ir bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų. Šis rodiklis 2020-2021 m. buvo didesnis nei šalies, bet artimas apskrities rodikliui. Tačiau 2022 m. bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų sumažėjo tiek šalyje, tiek apskrityje mažėjo, Molėtų rajone bedarbių bei bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų taip pat sumažėjo trečdaliu ir buvo žemiausias per pastarąjį 5 metų laikotarpį. 2023 m. Molėtų rajone bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų buvo artimas šalies rodikliui, bei mažesnis nei apskrities vidurkis. Molėtų rajone šis rodiklis eilę metų yra vienas iš mažesnių apskrityje, mažesnius rodiklius turi tik Utenos rajonas.

Apibendrinant šiuos duomenis galima teigti, kad didžiausią įtaką socialinių paslaugų poreikiui turi didėjanti tarptautinė ir vidinė migracija, senstanti gyventojų populiacija, mažėjantis gimstamumas. Aktuali problema išlieka ir nedarbas, ypač atokesnėse kaimiškose vietovėse. Stacionarių paslaugų poreikį didina senstanti visuomenė bei nestacionarių socialinių paslaugų prieinamumo stoka atokiau nuo rajono centro gyvenantiems gyventojams.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

9 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ²	Vietų (gavėjų ³) skaičius
----------	--	--	-------------------------	---------------------------------------

² Savivaldybės, nevyriausybinų organizacijų, privačios ir kt.

³ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

	žmonių socialines grupės ¹			iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
Stacionarios socialinių paslaugų įstaigos (socialinės globos namai)					
1.	Socialinės globos namai	Alantos senelių globos namai	Savivaldybės	33	33
		VšĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“	VšĮ	12	12
		VšĮ „Gamtos ir kūrybos namai“	VšĮ	6	2
Nestacionarios socialinių paslaugų įstaigos					
2.	Laikino gyvenimo namai	-	-	-	-
3.	Dienos socialinės globos centrai	-	-	-	-
4.	Savarankiško gyvenimo namai	Molėtų paslaugų šeimai centro Palydėjimo paslaugos jaunuoliams skyrius	Savivaldybės	8	8
		VšĮ „Gamtos ir kūrybos namai“	VšĮ	8	-
5.	Apsaugotas būstas	-	-	-	-
6.	Socialinės priežiūros centrai	Alantos bendruomenės centro Vaikų dienos centras „Daigelis“	VO	40	40 (dalinis finansavimas)
		„Skudutiškio akademijos“ Suginčių vaikų dienos centras „Tiltas“	VšĮ	25	25 (dalinis finansavimas)
		VšĮ „Arino namai“	VšĮ	25	25 (dalinis finansavimas)
		Molėtų paslaugų šeimai centro vaikų dienos centras	Savivaldybės	26	26 (dalinis finansavimas)
		Molėtų paslaugų šeimai centro Krizių centras	Savivaldybės	15	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų
		Molėtų paslaugų šeimai centro Globos centras	Savivaldybės	Pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	NVO	90	90 (dalinis finansavimas)

¹ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge numatytus socialinių paslaugų įstaigų tipus.

		Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Molėtų filialas	NVO	20	20 (dalinis finansavimas)
		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Molėtų viltis“	NVO	12	12 (dalinis finansavimas)
		VšĮ Molėtų neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	VšĮ	50	50 (dalinis finansavimas)
7.	Bendruomenės centrai	-	-	-	-
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	Molėtų socialinės paramos centras	Savivaldybės	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų
		Molėtų kultūros centro padalinys Molėtų atviras jaunimo centras	Savivaldybės	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		VšĮ „Bendrystės centras“	VšĮ	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		VšĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“	VšĮ	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	Lietuvos žmonių su negalia sąjunga	pagal poreikį	Dalinis projektų /programų finansavimas
		Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Molėtų filialas	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga	pagal poreikį	Dalinis projektų /programų finansavimas
		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Molėtų viltis“	Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“	pagal poreikį	Dalinis projektų /programų finansavimas
		VšĮ Molėtų neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo	pagal poreikį	Dalinis projektų /programų finansavimas

			asociacija		
		„Sprendimai šiandien“	Asociacija	pagal poreikį	-
		Kaišiadorių vyskupijos Molėtų „Caritas“	-	pagal poreikį	-
		Gausių šeimų bendrija „Edeno vaivorykštė“	-	pagal poreikį	-
		Molėtų gausių šeimų bendrija „Šeimynėlė“	-	pagal poreikį	-
Šeimynos					
9.	Šeimynos	Lesinskų šeimyna	-	3	3
Grupinio gyvenimo namai					
10.	Grupinio gyvenimo namai	-	-	-	-
Bendruomeniniai vaikų globos namai					
11.	Bendruomeniniai vaikų globos namai	Molėtų paslaugų šeimai centras	-	8	5

Molėtų rajono savivaldybėje pagrindinis socialinių paslaugų teikėjas yra Molėtų socialinės paramos centras ir Molėtų paslaugų šeimai centras. Socialines paslaugas savivaldybės teritorijoje taip pat teikia Alantos senelių globos namai, Molėtų rajono kultūros centro padalinys Molėtų atviras jaunimo centras, VšĮ Universalus daugiaviečių centras „Kaimynystės namai“, Asociacija „Sprendimai šiandien“, VšĮ Molėtų rajono neįgalųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras, Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Molėtų filialas, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Molėtų Viltis“, kitos viešosios ir nevyriausybines organizacijos.

10 lentelė

Socialinių paslaugų teikėjų 2023 m. suteiktos socialinės paslaugos

Eil. Nr.	Socialines paslaugas teikianti įstaiga	Teikiamos paslaugos	Gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius
1.	Molėtų socialinės paramos centras	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	pagal poreikį	
		Transporto organizavimas	108	555

		Pagalba į namus	146	-
		Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas	73	-
		Socialinė priežiūra šeimoms	10	-
		Trumpalaikės/ilgalaikės socialinės globos institucijoje organizavimas	38	-
		Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	127	183
		Dienos socialinė globa	22	-
		Asmeninio asistento paslaugos	11	-
		Socialinės paslaugos asmenims, patiriantiems socialinę riziką	97	-
		Prevencinės paslaugos	167	-
2.	Molėtų rajono Alantos senelių globos namai	Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	38	-
3.	VšĮ Universalus daugiavfunkcis centras „Kaimynystės namai“	Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	13	-
4.	Molėtų paslaugų šeimai centras	Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	14	-
		Laikinas apgyvendinimas krizių centre / Intensyvi krizių įveikimo pagalba	23	-
		Trumpalaikė vaikų iki 6 m. priežiūra	29	-
		Vaikų dienos socialinė priežiūra	69	-
		Palydėjimo paslauga jaunuoliams su apgyvendinimu	3	-
		Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	24	-
5.	Molėtų kultūros centro padalinys Molėtų atviras jaunimo centras	Atviras darbas su jaunimu	515	Pagal poreikį
		Mobilus darbas su jaunimu	23	Pagal poreikį
6.	VšĮ Molėtų neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	Socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	51	6084
		Transporto paslaugos	21	1560
		Sociokultūrinės paslaugos	Pagal poreikį	

		Asmens higienos ir priežiūros organizavimas	43	725
7.	Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	Socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	90	4320
		Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	252	2577
		Transporto paslaugos	108	438
		Aprūpinimas maisto produktais	160	1634
		Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	22	22
		Sociokultūrinės paslaugos	pagal poreikį	
8.	Kaišiadorių vyskupijos Molėtų „Caritas“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	pagal poreikį	
		Aprūpinimas maisto produktais		
		Pagalbos namuose paslaugos		
9.	Molėtų rajono sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	32	436
10.	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Molėtų filialas	Socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	20	150
		Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	20	200
		Transporto paslaugos	15	72
		Asmeninio asistento pagalba	20	100
		Aprūpinimas maisto produktais	Pagal poreikį	
		Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	Pagal poreikį	
		Sociokultūrinės paslaugos	Pagal poreikį	
11.	VŠĮ „Bendrystės centras“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	Pagal poreikį	
		Asmens higienos ir priežiūros organizavimas	Pagal poreikį	
		Sociokultūrinės paslaugos	Pagal poreikį	
12.	VŠĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“	Aprūpinimas maisto produktais	Pagal poreikį	
		Sociokultūrinės paslaugos	Pagal poreikį	
		Psichosocialinė pagalba	Pagal poreikį	
		Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	12	12

13.	VO Alantos bendruomenės centro Vaikų dienos centras „Daigelis“	Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra	59	Pagal poreikį
14.	VšĮ „Skudutiškio akademija“ Suginčių vaikų dienos centras „Tiltas“	Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra	28	Pagal poreikį
15.	VšĮ „Arino namai“	Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra	23	Pagal poreikį
16.	Asociacija „Sprendimai šiandien“	Psichosocialinė pagalba	24	Pagal poreikį
17.	Molėtų gausių šeimų bendrija „Šeimynėlė“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne Sociokultūrinės paslaugos	pagal poreikį	
18.	Gausių šeimų bendrija „Edeno vaivorykštė“	Bendrosios socialinės paslaugos	pagal poreikį	
19.	Šeimyna „Lesinskių šeimyna“	Ilgalaikė socialinė globa	3	-

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Molėtų rajono savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas įvairioms socialinėms grupėms teikia Alantos senelių globos namai, VšĮ Universalus daugiaviečių centras „Kaimynystės namai“, Molėtų paslaugų šeimai centras, Molėtų socialinės paramos centras. Nemaža socialinių paslaugų dalis tenka NVO sektoriui, kur teikiama didžioji dalis bendrųjų socialinių paslaugų įvairioms socialinėms asmenų grupėms, taip pat dalis socialinės priežiūros paslaugų. Šiuo metu NVO teikia bendrąsias paslaugas rajono gyventojams, 4 nevyriausybinių organizacijų teikia akredituotą vaikų dienos socialinę priežiūrą, 2 įstaigos teikia psichosocialinę pagalbą, 3 neįgalųjų organizacijos socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas, 2 socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas.

Molėtų rajono socialinių paslaugų įstaigų tinklas nėra tolygiai išsidėstęs rajone. Daugelis šias paslaugas teikiančių įstaigų yra Molėtų mieste ar šalia jo, tačiau siekiama šias paslaugas padaryti prieinamas visiems rajono gyventojams.

5.1.1. Socialinė globa

Socialinė globa yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė pagalba, kuriai reikia nuolatinės specialistų priežiūros. Socialinė globa pagal trukmę gali būti dienos, trumpalaikė ar ilgalaikė. Suaugusiems asmenims ar vaikams su negalia, senyvo amžiaus asmenims,

socialinės rizikos ar tėvų globos vaikams netekusiems, kuriems nebeužtenka nestacionarių paslaugų, teikiamos socialinės globos paslaugos stacionariose savivaldybės ir kito pavaldumo įstaigose.

Per 2023 metus buvo priimta 44 asmenų prašymai dėl institucinės socialinės globos paslaugų suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims. 2023 m. ilgalaikės socialinės globos paslaugas naujai pradėjo gauti 23 asmenys: iš jų 10 savivaldybei pavaldžioje globos įstaigoje, 4 valstybiniuose globos namuose bei 9 kito pavaldumo įstaigose. Trumpalaikės socialinės globos paslaugos buvo teikiamos 6 asmenims. Visiems šiems asmenims trumpalaikė socialinė globa pakeista į ilgalaikę socialinę globą. Laukiančių apsigyventi socialinės globos namuose 2023 m. sausio 1 d. buvo 9 asmenys. Pastaraisiais metais institucinės globos poreikis itin sparčiai auga.

Alantos senelių globos namai – savivaldybės administracijos įstaiga, teikianti ilgalaikę bei trumpalaikę socialinę globą senyvo amžiaus žmonėms. Šiuo metu šioje įstaigoje gyvena 33 asmenys. 2023 m. 42 asmenims buvo teikiamos ilgalaikės socialinės globos paslaugos. Per 2023 m. į Alantos senelių globos namus naujai atvyko gyventi 10, mirė 9.

VšĮ Universalus daugiavfunkcis centras „Kaimynystės namai“ 2022 m. pabaigoje pradėjo teikti ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugas asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims, įstaigoje yra 12 vietų. 2023 m. įstaigoje teiktos ilgalaikės socialinės globos paslaugos 13 asmenų su negalia ar senyvo amžiaus asmenims.

Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. B1-44 „Dėl biudžetinės įstaigos Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų pavadinimo pakeitimo ir nuostatų patvirtinimo“, buvo pakeistas biudžetinės įstaigos Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų pavadinimas į Molėtų paslaugų šeimai centro pavadinimą bei patvirtinti nauji Molėtų paslaugų šeimai centro nuostatai. Molėtų paslaugų šeimai centras yra stacionarias ir nestacionarias socialines paslaugas teikianti biudžetinė įstaiga, kurioje veikia 5 skyriai: Globos centro skyrius, Bendruomeninių vaikų globos namų skyrius, Palydėjimo paslaugos jaunuoliams skyrius, Krizių centro skyrius, Vaikų dienos socialinės priežiūros skyrius.

Molėtų paslaugų šeimai centre laikinoji ir nuolatinė globa buvo teikiama 14 vaikų. Per metus naujai buvo apgyvendintas tik 1 vaikas. Nuo 2023 m. gruodžio 31 d. vaikai netekę tėvų globos gali būti apgyvendinami tik bendruomeniniuose vaikų globos namuose. Nuo 2011 m. socialinės globos paslaugas gaunančiųjų skaičius mažėja (11 lentelė).

11 lentelė

Molėtų socialinių paslaugų šeimai paslaugas gaunantys vaikai

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Vaikų skaičius metų pradžioje	39	30	27	25	18	14

Molėtų rajone veikia vienintelė šeimyna „Lesinskų šeimyna“. Šiuo metu joje globojami 2 vaikai, 1 vaikas sulaukęs pilnametystės gyvena kartu šeimynoje su globojamais vaikais. Utenos rajono savivaldybėje įsikūrusi šeimyna „Savi nameliai“ bei Šakių rajono savivaldybėje įsikūrusi I. Leleivienės šeimyna globoja po 1 Molėtų rajono savivaldybės vaiką.

Nemažai rajono gyventojų socialinės globos paslaugas gauna ir kito pavaldumo įstaigose. Tarp paslaugų gavėjų suaugę asmenys su negalia, senyvo amžiaus asmenys bei vaikai, netekę tėvų globos. Suaugę asmenys su negalia ar senyvo amžiaus asmenys, vaikų su negalia tėvai ar kiti asmenų, kuriems reikalingos stacionarios socialinės paslaugos, teisės aktų nustatyta tvarka paskirti globėjai, turi teisę rinktis socialinės globos įstaigas, todėl šias paslaugas gaunančių asmenų yra įvairaus pavaldumo bei įvairiose Lietuvos teritorijoje esančiose įstaigose. Dažnai senyvo amžiaus asmenims socialinės globos įstaigos parenkamos arčiau vaikų, anūkų ar kitų artimų giminaičių gyvenamosios vietos, taip neapsunkinant artimųjų bendravimo. Socialinės globos paslaugas gaunančiųjų asmenų skaičiai pagal socialinės globos įstaigas pateikti 12 lentelėje.

12 lentelė

Ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimas 2023 m.

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Įstaigos pavaldumas	Paslaugų gavėjų grupė	Savivaldybės finansuojamų vietų skaičius
1.	Alantos senelių globos namai	Molėtų r. savivaldybės administracija	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	33
2.	Utenos socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	22
3.	Aknystos socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	5
4.	VŠĮ Universalus daugiaviečių centras „Kaimynystės namai“	VŠĮ	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	12
5.	Visagino socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia	2
6.	Zarasų socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia	1
7.	Jotainių socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ asmenys su sunkia negalia	1
8.	Senjorų socialinės globos namai	SADM	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2

9.	Nijolės Genytės socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ asmenys su sunkia negalia	2
10.	Strūnos socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ asmenys su sunkia negalia	3
11.	UAB Addere	UAB	suaugę asmenys su negalia/ asmenys su sunkia negalia	1
12.	Molėtų paslaugų šeimai centras	Molėtų rajono savivaldybės administracija	tėvų globos netekę vaikai	5
13.	Utenos Kristaus žengimo į dangų parapijos globos namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2
14.	VšĮ Antavilių pensionatas	VšĮ	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	3
15.	VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ suaugę asmenys su negalia/ suaugę asmenys su sunkia negalia	6
16.	Globos namai „Senevita“	UAB	senyvo amžiaus asmenys/ suaugę asmenys su sunkia negalia	3
17.	VšĮ Gamtos ir kūrybos namai namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ suaugę asmenys su negalia	2
18.	Ukmergės r. Želvos parapijos Katalikiški senelių namai	Visuomeninė organizacija	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2
19.	VšĮ Deltuvos senelių globos namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2
20.	VšĮ „Sveikatos metai“	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	1
21.	VšĮ Adutiškio senelių namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	5
22.	VšĮ Senjorų namai „Pušėlė“	VšĮ	asmenys su sunkia negalia	1
23.	Bartkuškio senelių globos namai	VšĮ	Senyvo amžiaus asmenys	1
24.	VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“	VšĮ	tėvų globos netekę vaikai	1
25.	Šeimyna „Savi nameliai“	šeimyna	tėvų globos netekę vaikai	1
26.	Lesinskių šeimyna	šeimyna	tėvų globos netekę vaikai	3

27.	I. Leleivienės šeimyna	šeimyna	tėvų globos netekę vaikai	1
-----	------------------------	---------	---------------------------	---

5.1.2. Socialinė priežiūra

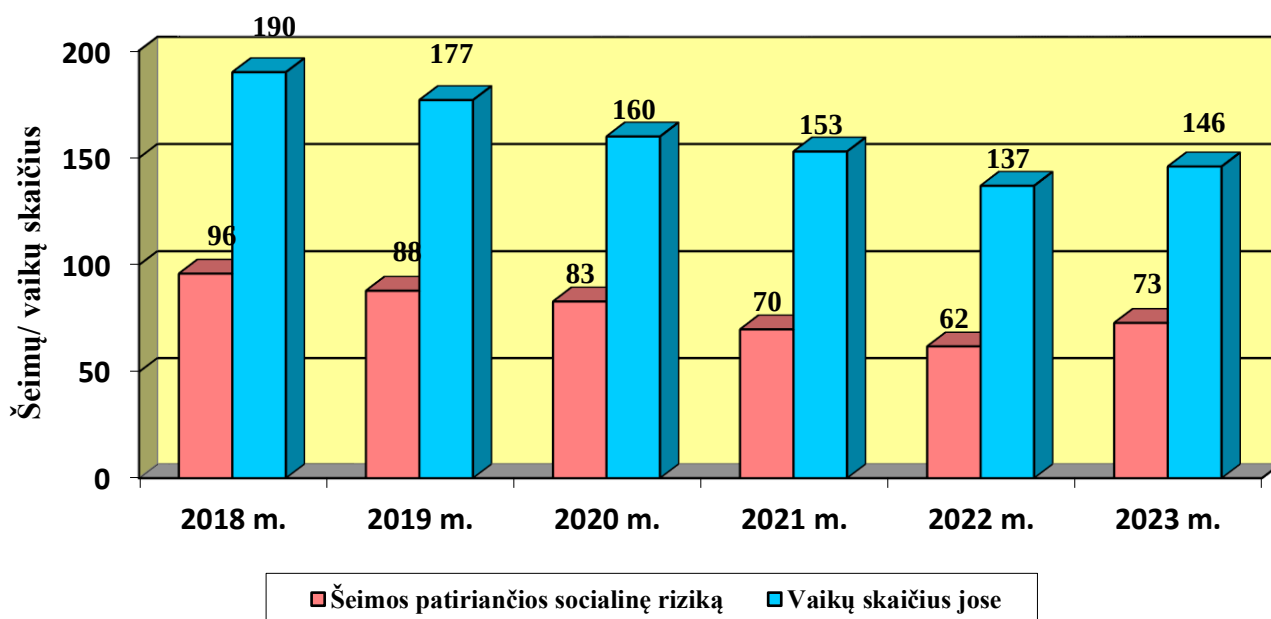
Socialinė priežiūra yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė pagalba, kuriai nereikia nuolatinės specialistų priežiūros. Socialinei priežiūrai priskiriamos pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, vaikų dienos socialinės priežiūros, laikino apnakvindinimo bei kitos paslaugos. Nuo 2022 m. sausio 1 d. gali būti teikiamos tik akredituotos socialinės priežiūros paslaugos.

Pagalba į namus – tai asmens namuose teikiamos paslaugos, padedančios: asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje, rūpintis asmeniniu gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime; šeimos nariams, prižiūrintiems asmenis su negalia, senyvo amžiaus asmenis, turėti laikiną atokvėpį. Molėtų socialinės paramos centro teikiamos paslaugos į namus senyvo amžiaus ir neįgaliems vienišiams asmenims yra prieinamos visose rajono vietovėse. 2023 m. gaunančių paslaugas į namus buvo 146 asmenys. Kaimo vietovėse šią paslaugą gavo 113 asmenys, Molėtų mieste – 33. Visose seniūnijose ir Molėtų mieste šią paslaugą teikia 16 lankomosios priežiūros darbuotojų.

Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas – tai paslaugos, teikiamos asmenims (šeimos), siekiant stiprinti bendravimo gebėjimus (ieškant pagalbos, prisitaikant prie naujų situacijų, dalyvaujant visuomenės gyvenime, užmezgant ir palaikant ryšius su artimaisiais ir pan.) ir (ar) organizuojant jų darbinį užimtumą. Nuo 2007 metų Molėtų socialinės paramos centras teikia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų. 2023 m. šios paslaugos buvo teikiamos 73 šeimoms, kuriose augo 146 vaikai. Nuo 2018 m. socialinę riziką patiriančių šeimų palaipsniui mažėjo, kaip ir mažėjo jose augančių vaikų, tačiau 2023 m. šie skaičiai padidėjo. Tai matyti 6 diagramoje.

6 diagrama

Socialinės rizikos šeimų bei vaikų jose dinamika 2018-2023 m.

Rajone socialinę riziką patiriančioms šeimoms pagalbą teikia 11 socialinių darbuotojų, iš kurių 5 atestuoti vyresnieji socialiniai darbuotojai. Šioms šeimoms taip pat buvo teikiamos transporto, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne bei bendrosios paslaugos. Nuo 2018 m. liepos 1 d. įgyvendinant vaiko teisių apsaugos reformą šalyje, įsteigtos atvejo vadybininkų pareigybės savivaldybėse, darbui su riziką patiriančiomis šeimomis pradėta taikyti atvejo vadyba.

Atvejo vadyba – atvejo vadybininko koordinuojamos kompleksinės pagalbos vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą organizavimas bei teikimas, siekiant jiems padėti įveikti iškilusius socialinius sunkumus, kurių sėkmingas sprendimas sudarytų prielaidas išvengti galimų vaiko teisių pažeidimų ir sudarytų sąlygas savarankiškai užtikrinti vaiko teises bei teisėtus interesus. Darbui su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis rajone yra 3 atvejo vadybininkai. Atvejo vadyba 2023 m. buvo teikiama 61 šeimai, naujai pradėta teikti 58 šeimoms, 37 šeimoms atvejo vadybos procesas buvo užbaigtas.

Socialinė priežiūra šeimoms – paslaugos, teikiamos sunkumų patiriančiai šeimai, turinčiai vaikų (krizė, socialinių įgūdžių stoka, priklausomybės, smurtas, vaikų nepriežiūra ir pan.), siekiant ją įgalinti savarankiškai rūpintis savo vaikais ir tinkamai juos prižiūrėti, savarankiškai spręsti problemas, užtikrinti emocinę ir psichologinę gerovę, palaikyti glaudesnę santykį su socialine aplinka, stiprinti šeimos narių gebėjimus prižiūrėti, pozityviai auklėti ir ugdyti vaikus nuo gimimo, padėti šeimai sukurti vaikų raidai palankią aplinką ir išvengti socialinės atskirties. 2022 m. pradėta teikti socialinė priežiūra šeimoms, auginančioms kūdikius iki 12 mėn., auginančios vaikus su negalia iki 36 mėn. Tokias paslaugas 2023 m. gavo 10 šeimų.

Dirbant su šeimomis labai svarbus komandinis darbas ir bendradarbiavimas su kitomis įstaigomis bei organizacijomis. Nuolat palaikomas ryšys su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos Utenos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus Molėtų rajone, Socialinės paramos skyriaus darbuotojais, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi, ugdymo įstaigų pedagogais, policijos pareigūnais, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojais, organizuojami atvejo vadybos posėdžiai, kuriuose sprendžiamos šeimos socialinės problemos, numatomas pagalbos poreikis, paslaugų teikimo galimybės, kita šeimai reikalinga pagalba.

Vaikų dienos socialinė priežiūra – tai dienos socialinės priežiūros paslaugos, kuriomis siekiama ugdyto vaiko ir jo šeimos narių socialinius ir gyvenimo įgūdžius. Nuo 2021 m. sausio 1 d. gali būti teikiama tik akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra. 2023 m. akredituotą vaikų dienos socialinę priežiūrą teikė: Molėtų paslaugų šeimai centras, VO Alantos bendruomenės centras, VšĮ „Skudutiškio akademija“ ir VšĮ „Arino namai“. Bendras vietų skaičius šiuose dienos centruose 2023 m. buvo 105. Šiuose vaikų dienos centruose 2023 m. socialinės priežiūros paslaugas gavo 170 vaikų iš 135 šeimų, iš jų 40 vaikų su negalia ar specialiaisiais ugdymosi poreikiais, 22 socialinę riziką patiriančių. Akredituoti vaikų dienos centrai finansuojami valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšomis, trys iš šių centrų veikė rajono teritorijoje, 1 – Molėtų mieste.

VO Alantos bendruomenės centro VDC „Daigelis“ vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas teikė 59 priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams iš 45 šeimų. Vaikams sudaromos sąlygos saviraiškai, asmenybės tobulėjimui, gyvenimo ir socialinių įgūdžių ugdymuisi, prasmingam laisvalaikio praleidimui. Mokyklinio amžiaus vaikams teikiamos ugdymo paslaugos: pamokų ruošos organizavimas, laisvalaikio užimtumas, pilietiškumo ugdymas, socialinių ir higienos įgūdžių ugdymas.

VšĮ „Skudutiškio akademija“ ir Suginėlių VDC „Tiltas“ vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas teikė 28 mokyklinio mažiaus vaikams iš 17 šeimų. VDC vaikams teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės, maitinimo paslaugos, vaikams bei jų šeimų nariams teikiamos bendrosios socialinės paslaugos. VDC veikla labai naudinga tiek ji lankantiems vaikams, tiek jų šeimos nariams, tiek pačioms bendruomenėms: didėja vaikų savivertė, saugumo jausmas, pasitikėjimas savimi, dalyvaujant po pamokinėje veikloje atsiskleidžia ir ugdomas kūrybiškumas, skatinama saviraiška, plečiamas akiratis. Bendros veiklos (renginiai, išvykos ir t.t.) gerina šeimų tarpusavio santykius.

2023 m Molėtų socialinių paslaugų šeimai VDC vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas gavo 61 mokyklinio mažiaus vaikai (16 iš šių vaikų su negalia ar turi specialiųjų ugdymosi poreikių) iš 57 šeimų. Vaikams dienos centre teikiamos psichologo, spec. pedagogo, logopedo paslaugos. Įstaigoje taip pat teikiamos trumpalaikės (iki 4 val. per dieną) vaikų iki šešerių metų

priežiūros paslaugos. Šios paslaugos teikiamos tėvams, kurių vaikai nelanko ugdymo įstaigų, tėvams suteikiant galimybę dirbti nepilną darbo dieną, taip pat vykdyti intensyvią darbo paiešką, susitvarkyti dokumentus prieš įsidarbinant ir kt. Per 2023 m. ši paslauga suteikta 29 vaikams, paslaugos buvo suteiktos 224 kartus.

VšĮ „Arino namai“ vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas teikė 23 mokyklinio mažiaus vaikams iš 17 šeimų.

Intensyvi krizių įveikimo pagalba – tai socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, pagalbos, kitų būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių ir kt.) suteikimas ir (ar) organizavimas asmeniui (šeimai), siekiant atkurti jo (jos) savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę, laikino apgyvendinimo, jei asmuo (šeima) dėl patirto smurto, prievartos, nustatyto vaiko apsaugos poreikio ar kitų priežasčių negali naudotis savo gyvenamąją vietą. 2023 m. Molėtų socialinių paslaugų šeimai centro krizių centre paslaugas gavo 23 asmenys (16 suaugusieji, 7 vaikų), 1 šeima krizių centre apgyvendinta pagal Vaiko laikinosios priežiūros organizavimo socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje aktą.

Esant poreikiui, Molėtų paslaugų šeimai centro krizių centre gali būti suteiktos ir laikino apnakvindinimo paslaugos – tai nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims esant krizinei situacijai ir pan., jei, nesuteikus šių paslaugų, kyla grėsmė jų sveikatai ar gyvybei.

Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti – tai atrankos, konsultavimo, mokymų, pagalbos ir paslaugų organizavimas, teikimas, suteikiant žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus), prižiūrimus ir įvaikintus vaikus. Molėtų vaikų savarankiško gyvenimų namuose įsteigtas globos centras teikia pagalbą rajone gyvenantiems globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams, šeimynų dalyviams. Per 2023 m. Globos centro specialistai suteikė paslaugas 24 globėjų šeimoms, 3 įtėvių šeimoms, 1 šeimynai, globojamų vaikų skaičius šeimose – 32.

Palydimoji paslauga jaunuoliams – visuma tarpusavyje susijusių paslaugų ir (ar) priemonių, kurios teikiamos, siekiant padėti palydėjimo paslaugos jaunuoliams gavėjams prisitaikyti prie socialinės aplinkos, ugdyti jų gebėjimus spręsti kylančias socialines ir kitas problemas, t. y. palengvinti palydėjimo paslaugos jaunuoliams gavėjų socialinę integraciją bendruomenėje. Molėtų paslaugų šeimai centro Palydimosios globos skyrius 2023 m. pradėjo teikti akredituotas jaunuolių palydėjimo paslaugas pilnametystės sulaukusiems asmenims, kuriems iki pilnametystės buvo teikta socialinė globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje ar kurie gyveno socialinę riziką patiriančiose

šeimose. Šios paslaugos gali būti teikiamos jaunuoliams iki 24 m. 2023 m. šias paslaugas gavo 3 jaunuoliai.

Molėtų rajono savivaldybės teritorijoje kai kurių socialinės priežiūros paslaugų teikėjų nėra (pvz. – apgyvenimas nakvynės namuose, apsaugotame būste), tačiau esant šių paslaugų poreikiui, bendradarbiaujant su aplinkinių savivaldybių (Utenos, Anykščių) teritorijose veikiančiomis įstaigomis, užtikrinamas šių paslaugų teikimas.

Apgyvendinimas nakvynės namuose – laikinas nakvynės, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo bei kitų būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių ir kt.) suteikimas asmenims, neturintiems gyvenamosios vietos ar dėl kitų priežasčių negalintiems ja naudotis, siekiant atkurti savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę

Laikinas apnakvindinimas – nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims, kurie yra benamiai, smurtautojai, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, esant krizinei situacijai ir pan., jei, nesuteikus šių paslaugų, kyla grėsmė jų sveikatai ar gyvybei.

2023 m. laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugos buvo teikiamos 8 mūsų savivaldybės gyventojams VšĮ Krizių centre „Angelų pieva“.

Apgyvendinimas apsaugotame būste – asmens (šeimos) apgyvendinimas ir pagalbos suteikimas namų aplinkoje, reikalingų paslaugų organizavimas bendruomenėje, siekiant kompensuoti, atkurti, ugdyti, palaikyti ir plėtoti asmens (šeimos) socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius. 2023 m. VšĮ „Šeimos idėjų centre“ šias paslaugas gavo 3 suaugę asmenys su negalia.

5.1.3. Bendrųjų socialinių paslaugų teikimas

Bendrosios socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šeimai), kurio gebėjimai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime gali būti ugdomi ar kompensuojami atskiromis, be nuolatinės specialistų pagalbos teikiamomis paslaugomis. Bendrosioms socialinėms paslaugoms priskiriamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, sociokultūrinės paslaugos, transporto organizavimo, maitinimo organizavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne bei kitos paslaugos.

Molėtų socialinės paramos centras teikia bendrąsias socialines paslaugas rajono gyventojams. Teikiamos konsultavimo, informavimo, tarpininkavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne. Molėtų socialinės paramos centre teikiamos transporto organizavimo paslaugos, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis.

Didelę dalį bendrųjų socialinių paslaugų suteikia nevyriausybinių organizacijų (VšĮ

Neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras, Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga ir kt.).

5.1.4. Prevencinių socialinių paslaugų teikimas

Prevencinių socialinių paslaugų tikslas – padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti didinti socialinę įtrauktį. 2023 m. dalis socialinių paslaugų išskirtos į naują prevencinių paslaugų grupę, kai kurios socialinės paslaugos į šią grupę buvo perkeltos iš bendrųjų socialinių paslaugų grupės (atviras darbas su jaunimu, mobilus darbas su jaunimu).

Potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška – asmenų, kurie patiria įvairių sunkumų, paieška, santykio užmezgimas, palaikymas ir (ar) jų įtraukimas į pagalbos procesą bei Kompleksinės paslaugos šeimai – paslaugos, skirtos asmens (šeimos), patyrusio (-ios) sunkumų, gebėjimams savarankiškai spręsti iškilusias problemas stiprinti, siekiant ateityje išvengti galimų didesnių socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos, tik 2022 m. išskirtos į atskirą prevencinių paslaugų grupę. 2023 m. viduryje Molėtų socialinės paramos centre įsteigta prevencinių paslaugų ir kompleksinių paslaugų koordinatoriaus pareigybė, buvo pradėtos teikti kompleksinės paslaugos šioje įstaigoje.

Koordinatorius vykdo kompleksinių paslaugų viešinimą ir Centro potencialių paslaugų gavėjų paiešką, nukreipia paslaugoms, pagalbos stokojančius asmenis, kad būtų išspręstos laiku identifikuotos problemos, taip išvengiant skaudžių padarinių. Per pusmetį buvo suieškoti 167 nauji paslaugų gavėjai, kurie nukreipti konkrečių paslaugų teikimui, 58 asmenys gavo kompleksines paslaugas, 138 asmenys gavo paslaugas dirbant bendruomenėse.

Molėtų rajono savivaldybėje šios paslaugos teikiamos nuo 2017 m. iki 2023 m. I ketv. pabaigos įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje“ (projekto paslaugų gavėjų skaičiai pateikti 13 lentelėje).

13 lentelė

Kompleksinių paslaugų gavėjų skaičius 2020-2023 m.

Paslaugos pavadinimas	2020 m. paslaugas gavusių asmenų skaičius	2021 m. Paslaugas gavusių asmenų skaičius	2022 m. Paslaugas gavusių asmenų skaičius	2023 m. Paslaugas gavusių asmenų skaičius
1.1.1. Paslaugų koordinavimas ir organizavimas, užtikrinant „vieno	106	29	116	13

langelio“ principą Molėtų rajono bendruomeniniuose šeimos namuose				
1.1.2. Psichosocialinės paslaugos:	59	32	122	25
1.1.2.1. Grupinė terapija asmenims ir jų šeimos nariams, stiprinant ir skatinant sveiką gyvenimo būdą	11	-	-	-
1.1.2.2. Meno terapija keičiant žalingą elgesį ir nuostatas	-	-	53	-
1.1.2.3. Individualios psichologo konsultacijos, patyrusiems emocinius išgyvenimus	32	24	29	25
1.1.2.5. Terapija paaugliams grupėse	16	8	30	-
1.1.3. Mediacijos paslaugos	-	12	7	-
1.1.4. Šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos:	171	72	43	61
1.1.4.1. Šeimų sietyno veikla	25	-	43	61
1.1.4.2. Šeimos ekonominių gebėjimų ugdymas	36	36	-	-
1.1.4.3. Sveikatos mokykla	38	-	-	-
1.1.4.4. Socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymas	72	36	-	-
1.1.5. Pozityvios tėvystės mokymai:	29	-	32	-
1.1.5.1. Mokymai šeimoms, auginančioms paauglius vaikus	-	-	-	-
1.1.5.2. Tėvystės ir motinystės gebėjimų ugdymas	-	-	-	-
1.1.5.4. Individualios socialinio darbuotojo konsultacijos tėvams (globėjams) ir jų vaikams	13	-	-	-
1.1.5.5. Tėvų streso valdymo grupė	-	-	-	-
1.1.5.6. Individualios psichologo konsultacijos tėvams, auginantiems vaikus (nepriklausomai nuo vaikų amžiaus tarpsnio)	16	-	32	-
1.1.6. Vaikų priežiūros paslauga	11	7	4	3

Atsižvelgiant į rajono gyventojų poreikius specialistų pagalbą gauti kuo arčiau asmens gyvenamosios vietos ar derinant su darbo įsipareigojimais, paslaugos buvo organizuojamos skirtingose vietose bei skirtingu laiku.

Kad kompleksinėmis paslaugomis pasinaudotų problemų turinčios ar krizes išgyvenančios šeimos, aktyviai bendradarbiauta su Molėtų socialinės paramos centro atvejo vadybininkais, šeimų socialinėmis darbuotojomis, Probacijos tarnybos Molėtų savivaldybėje specialistais, seniūnijų bendruomenėmis, mokyklomis. Šeimos, kurios augina 3 – 6 metų amžiaus vaikus ir dalyvavo projekto veiklose, užsiėmimų metu buvo teikiamos vaikų priežiūros specialisto paslaugos.

Atviras darbas su jaunimu – paslauga teikiama siekiant ugdyti jaunų žmonių asmenines ir socialines kompetencijas, padėti jauniems žmonėms aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai ir konstruktyviai reaguoti į jauno žmogaus gyvenimo pokyčius. Jaunimas motyvuojamas dalyvauti jo interesus atitinkančioje veikloje, skatinimas tobulėti, ugdyti verslumą ir darbo rinkai reikalingus įgūdžius. Molėtų kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras per 2023 m. įgyvendino 531 veikla jaunimui, bendruomenei ir renginiai seniūnijose. Įtraukė 7103 dalyvius (skaičius su pasikartojančiais asmenimis), o centro unikalių lankytojų skaičius per metus (centro patalpose besilankantis jaunimas) buvo 515 jaunuolių. Atvirame jaunimo centre per metus buvo organizuotos įvairios veiklos: Atviro jaunimo centro gimtadienis, Atvirų durų diena; diskusijos, paskaitos; išvykos ir edukacijos; maisto gaminimo užsiėmimai; filmų vakarai; diskoteka jaunimui; surengti renginiai 3 seniūnijose; 3 stovyklos jaunimui ir kt. Siekiant labiau atliepti jaunimo poreikius, Atviras jaunimo centras bendradarbiaujama su Utenos regioniniu karjeros centru, Maisto banku, Molėtų sporto centru, Molėtų progimnazija, Molėtų gimnazija, kitų savivaldybių jaunimo centrais ir erdvėmis, seniūnijomis.

Mobilus darbas su jaunimu – teikiant šią paslaugą, siekiama padėti jauniems žmonėms išspręsti kylančias problemas ir įveikti sunkumus (pvz., ugdymosi, užimtumo problemas ir pan.), sukurti saugią, atvirą, neformalią, neįpareigojančią aplinką, kurioje jauni žmonės galėtų kartu su draugais ir bendraamžiais ugdyti(s) socialinius įgūdžius. Teikiant paslaugą, siekiama padėti jaunimui įsitraukti į arčiausiai jo esančią darbo su jaunimu infrastruktūrą, savanorišką veiklą ir jaunimo organizacijų veiklą, užtikrinant turiningą laisvalaikį, ugdymą(si) ir socialinę integraciją, įgalinti jaunimą aktyviai veikti jaunų žmonių gyvenamojoje teritorijoje. Molėtų rajono kaimiškose vietovėse vykdytas Mobilus darbas su jaunimu, paslaugos suteiktos 23 jaunuoliams įvairiose rajono seniūnijose su kuriais palaikomas reguliarus kontaktas vykdant mobilųjį darbą su jaunimu.

5.1.5. Kitos paslaugos

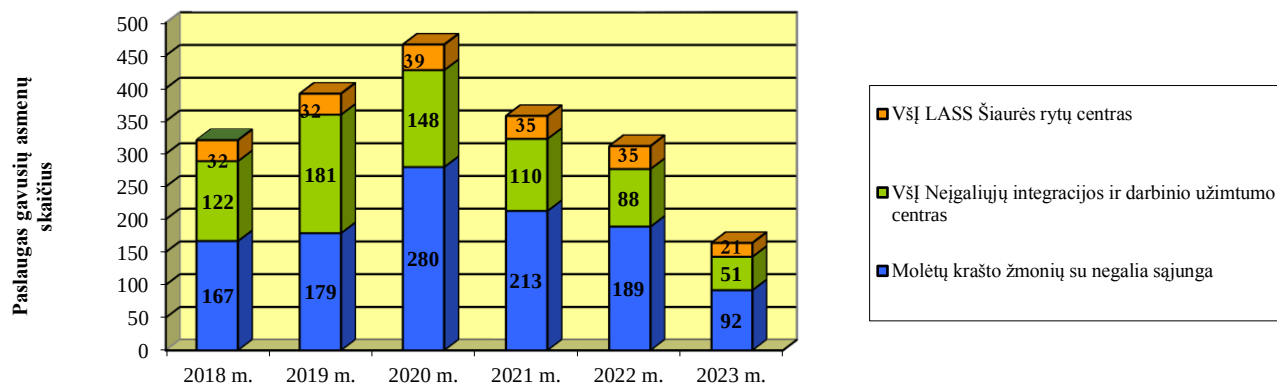
Molėtų rajone eilę metų vykdomas būsto pritaikymas neįgaliesiems, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis, 2012-2022 m. laikotarpiu savivaldybėje organizuojant projektų vertinimą buvo finansuojami Socialinių reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektai. Vadovaujantis Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-622 „Dėl Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nuo 2023 m. savivaldybėje teikiama akredituota Socialinė reabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje. Nuo 2023 m. sausio 1 d. Molėtų rajono savivaldybėje paslaugas teikia 3 akredituotos socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas teikiančios įstaigos: Molėtų krašto žmonių su negalia

sąjunga, VšĮ LASS šiaurės rytų centras ir VšĮ Neįgaliųjų integracijos centras. Šiose įstaigose paslaugos teikiamos 160 neįgaliųjų.

Socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugų tikslas – kompleksškai pagal negalios pobūdį, sunkumą ir specifiką teikiamos socialinių, savarankiško gyvenimo, mokymosi, darbinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ar atkūrimo paslaugos, kuriomis siekiama įgalinti asmenis su negalia savarankiškai gyventi bendruomenėje, ugdytis ir dalyvauti darbo rinkoje ar užimtumo veikloje. Socialinės reabilitacijos paslaugos teikiamos neįgaliesiems asmenims ar jų šeimos nariams, atsižvelgiant į negalios pobūdį. Per 2023 m. šias paslaugas gavo 164 asmenys.

7 diagrama

Socialinės reabilitacijos paslaugas gavusiųjų asmenų skaičius 2018-2023 m.

14 lentelė

2023 m. Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų pasiekti rezultatai, panaudotos lėšos

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Paslaugas gavo asmenų iš viso	Iš jų		
			suaugusių su negalia	vaikų su negalia	Pensinio mažiaus asmenų
1.	Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	92	41	4	47
2.	VšĮ LASS šiaurės rytų centras	21	9	2	10
3.	VšĮ Neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	51	21	–	30
Iš viso		164	71	6	87

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Nuo 2008 m. Molėtų rajono savivaldybės administracija vykdo būsto ir aplinkos pritaikymą neįgaliesiems, turintiems judėjimo ir apsitaravimo funkcijų sutrikimų. Vykdamas būsto ir aplinkos

neįgaliesiems pritaikymą atliekami būtiniausi darbai, keičiant neprieinamas erdves, taip sudarant galimybes neįgaliesiems ar juos slaugantiems artimiesiems gyventi pilnavertį gyvenimą programą 2008 – 2023 metais savivaldybėje būstai pritaikyti 86 asmeniui su negalia, o 2023 m. savivaldybėje būstas pritaikytas 5 asmenims (15 lentelė).

Būsto pritaikymo programa vykdoma ne tik Molėtų mieste, bet ir kaimuose, lėšos skiriamos iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. Lėšos ir finansavimo šaltiniai apžvelgiami 15 lentelėje.

15 lentelė

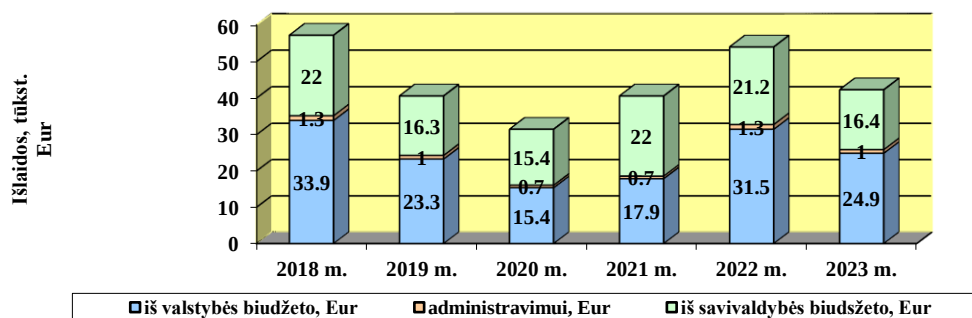
Būsto pritaikymas savivaldybėje 2018-2023 metais					
Metai	Asmenų, kuriems pritaikytas būstas, skaičius	Lėšos būsto pritaikymui, tūkst. Eur	Iš jų:		
			Būsto pritaikymui iš valstybės biudžeto, tūkst. Eur	Būsto pritaikymo administravimui iš valstybės biudžeto, tūkst. Eur	iš savivaldybės biudžeto, tūkst. Eur
2018	10	57,2	33,9	1,3	22,0
2019	8	40,6	23,3	1,0	16,3
2020	6	32,5	15,4	0,7	15,4
2021	6	40,7	17,9	0,7	22,1
2022	11	54,0	31,5	1,3	21,2
2023	5	42,3	24,9	1	16,4

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Didėjant būsto pritaikymo poreikiui savivaldybėje didėja ir lėšų poreikis (10 diagrama). Pastaraisiais metais kasmet naujai prašymus būsto pritaikymui neįgaliesiems pateikia apie 10 – 12 asmenų.

8 diagrama

Lėšos būsto pritaikymui neįgaliesiems 2018 – 2023 metais

*- numatomos skirti lėšos

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Būsto pritaikymui neįgaliesiems iki 2024 m. sausio 1 d. buvo pateikta 15 prašymai, 3 asmenys likęs eilėje iš ankstesnių metų. Šiais metais savivaldybėje planuojama pritaikyti 8 būstus neįgaliesiems, tam planuojama skirti apie 80 tūkst. eurų iš valstybės ir iš savivaldybės biudžetų.

Molėtų paramos centras aprūpina savivaldybės gyventojus techninės pagalbos priemonėmis. Per 2023 m. buvo gauta 139 prašymai techninės pagalbos priemonėms išduoti, 127 gavėjams išduotos 183 techninės pagalbos priemonės. Vidutinis techninės pagalbos priemonės išdavimo laikas yra 10 kalendorinių dienų.

16 lentelė

Techninės pagalbos priemonių skyrimas 2019-2023 metais

Rodiklis	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Asmenų skaičius	172	118	89	103	127
Priemonių skaičius	228	176	106	143	183

Socialinės paramos centro duomenys

17 lentelė

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ⁴	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų	iš jų finansuoja savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1	2	3	4	5	6
1.	Socialinė globa	x	x	x	x
1.1.	Ilgalaikė socialinė globa	135	1	8	36
	Senyvo amžiaus asmenys ir suaugę asmenys su negalia	116	2	6,9	80
	Vaikai likę be tėvų globos	19	-	1,1	15
1.2.	Trumpalaikė socialinė globa	11	-	0,7	10
	Senyvo amžiaus asmenys ir suaugę asmenys su negalia	10	-	0,6	9
	Vaikai likę be tėvų globos	1	-	0,1	1
1.3.	Dienos socialinė globa institucijoje	1	-		1
1.4.	Dienos socialinė globa asmens namuose	26	-	1,6	26
	Senyvo amžiaus asmenys ir suaugę asmenys su negalia	26	-	1,6	26
1.5.	Atokvėpio paslaugos (globa)	1	-	0,1	1
2.	Socialinė priežiūra	x	x	x	x
2.1.	Pagalba į namus	146	-	8,7	146

⁴ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis.

2.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje	172	-	10,3	164 (dalinis finansavimas)
2.3.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose	73	-	4,4	-
2.4.	Socialinė priežiūra šeimoms	10	-	0,6	-
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	-	-	-	-
2.6.	Socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	164	-	9,8	160 (dalinis finansavimas)
2.7.	Laikinas apnakvindinimas	3	-	0,2	3
2.8.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba	23	-	1,4	23
2.9.	Psichosocialinė pagalba	24	-	1,4	-
2.10.	Apgyvendinimas nakvynės namuose	8	-	0,5	8
2.11.	Laikinas atokvėpis	-	-	-	-
2.12.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	28	-	1,7	28 (dalinis finansavimas)
2.13.	Apgyvendinimas apsaugotame būste	2	-	0,1	2
2.14.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	170	2	10,1	105 (dalinis finansavimas)
2.15.	Palydėjimo paslauga jaunuoliams	3	-	0,2	3
3.	Bendrosios socialinės paslaugos:	x	x	x	x
3.1.	Informavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	tenkinama pagal poreikį
3.2.	Konsultavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	tenkinama pagal poreikį
3.3.	Tarpininkavimas ir atstovavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	tenkinama pagal poreikį
3.4.	Maitinimo organizavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	-

3.5.	Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne	tenkinama pagal poreikį	-	-	-
3.6.	Transporto organizavimas	257	-		216
3.7.	Sociokultūrinės paslaugos	tenkinama pagal poreikį	-	-	tenkinama pagal poreikį
3.8.	Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	-
3.9.	Darbas su jaunimu gatvėje	-	-	-	-
4.	Prevenčinės paslaugos	x	x	x	x
4.1.	Potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška	167	-	10	-
4.2.	Kompleksinės paslaugos šeimai	157	-	9,4	-
4.3.	Darbas su bendruomene	138	-	8,2	-
4.4.	Šeimos konferencija	-	-	-	-
4.5.	Atviras darbas su jaunimu	551	-	32,9	Dalinis finansavimas
4.6.	Mobilus darbas su jaunimu	23	-	1,4	-

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Molėtų rajono savivaldybėje socialinės paslaugos skiriamos ir teikiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu. Šios paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose, asmens namuose, nevyriausybinėse bei visuomeninėse organizacijose, kitose įstaigose.

Savivaldybėje organizuojamos ir teikiamos paslaugos:

6.1.1. Prevenčinės paslaugos:

potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška;

kompleksinės paslaugos šeimai;

darbas su bendruomene;

atviras darbas su jaunimu;

mobilus darbas su jaunimu;

6.1.2. Bendrosios paslaugos:

informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo;

maitinimo organizavimo;

asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo;

sociokultūrinės paslaugos;

transporto organizavimo.

6.1.3. Specialiosios paslaugos:*akredituota socialinė priežiūra:*

pagalba į namus;

socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas;

palydėjimo paslaugos jaunuoliams;

socialinė priežiūra šeimoms;

socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje;

laikinas apnakvindinimas;

intensyvi krizių įveikimo pagalba;

psichosocialinė pagalba;

apgyvendinimas nakvynės namuose (*organizuojama*);

pagalba globėjams, (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti;

apgyvendinimas apsaugotame būste (*organizuojama*);

vaikų dienos socialinė priežiūra;

laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra);

socialinė globa:

dienos socialinė globa asmens namuose;

dienos socialinė globa įstaigoje (*organizuojama*)

trumpalaikė socialinė globa;

ilgalaikė socialinė globa;

laikinas atokvėpis (socialinė globa).

Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys bei suaugę asmenys su negalia. Kiti paslaugų gavėjai yra socialinę riziką patiriančios šeimos bei jose augantys vaikai, vaikai su negalia, vaikai, likę be tėvų globos, globėjai (rūpintojai), budintys globotojai, tėviai bei šeimos atsidūrusios krizinėse situacijose, socialinę riziką patiriantys asmenys.

18 lentelė

Molėtų rajono savivaldybės socialinių paslaugų išvystymas 2023 m.**SOCIALINIŲ PASLAUGŲ IŠVYSTYMO NORMATYVAI**

Eil. Nr.	Socialinės paslaugos pagal gavėjų grupes	Minimalus rodiklis	Siektinas rodiklis	Molėtų r. rodiklis
1.	Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 senyvo amžiaus asmenų savivaldybėje		
1.1.	Pagalba į namus	25	35	32,5

1.2.	Laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra asmens namuose)	1	2	0
1.3.	Dienos socialinė globa asmens namuose	6	12	5,6
1.4.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.)	6	10	2,3
1.5.	Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centre)	2	3	-
1.6.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	1	2	-
1.7.	Trumpalaikė socialinė globa (asmens namuose arba įstaigoje)	1	2	1,4
1.8.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos socialinė globa)	2	6	0
1.9.	Ilgalaikė socialinė globa	12,5	15	17,5
1.10.	Socialinių paslaugų gavėjų – senyvo amžiaus asmenų – skaičius, tenkantis 1 000 senyvo amžiaus asmenų savivaldybėje, iš viso:	56,5	87	59
2.	Socialinės paslaugos darbingo amžiaus asmenims su negalia (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 darbingo amžiaus asmenų su negalia savivaldybėje		
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas asmens namuose	10	20	10,4
2.2.	Laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra asmens namuose)	1	2	0
2.3.	Dienos socialinė globa asmens namuose	6	9	3,1
2.4.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.)	40	52	83,1
2.5.	Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centre)	13	18	-
2.6.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	3	9	-
2.7.	Apgyvendinimas apsaugotame būste	2	5	3,1
2.8.	Trumpalaikė socialinė globa	3	5	4,2
2.9.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos socialinė globa)	10	25	1,0
2.10.	Ilgalaikė socialinė globa:			
2.10.1.	grupinio gyvenimo namuose	3	13	2,1
2.10.2.	socialinės globos namuose, specializuotuose slaugos ir socialinės globos namuose	30	16	32,2
2.11.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas socialinėse dirbtuvėse	4	6	-
2.12.	Socialinių paslaugų gavėjų – darbingo amžiaus asmenų su negalia – skaičius,	125	180	139

	tenkantis 1 000 darbingo amžiaus asmenų su negalia savivaldybėje, iš viso:			
3.	Socialinės paslaugos vaikams (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 vaikų savivaldybėje		
3.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas) asmens (šeimos) namuose (gavėjai – vaikai, kurių šeimoms teikiama socialinė priežiūra)	50	56	64,5
3.2.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	23	26	70,3
3.3.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (krizių centre, laikino apgyvendinimo įstaigoje šeimoms, turinčioms vaikų, savarankiško gyvenimo namuose, kitose socialinių paslaugų įstaigose) (gavėjai – vaikai, kuriems pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatyta laikinoji priežiūra)	3	5	1,8
3.4.	Socialinių paslaugų gavėjų – vaikų – skaičius, tenkantis 1 000 vaikų savivaldybėje, iš viso:	76	87	137
4.	Socialinės paslaugos vaikams su negalia (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 vaikų su negalia savivaldybėje		
4.1.	Laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra asmens namuose)	30	100	0
4.2.	Dienos socialinė globa asmens namuose	10	13	-
4.3.	Dienos socialinė globa ar socialinė priežiūra įstaigoje (dienos centre ar kt.)	170	250	168,8
4.4.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos socialinė globa)	50	140	0
4.5.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa vaikams su negalia socialinės globos namuose vaikams su negalia, specializuotuose slaugos ir socialinės globos namuose	5	4	-
4.6.	Socialinių paslaugų gavėjų – vaikų su negalia – skaičius, tenkantis 1 000 vaikų su negalia savivaldybėje, iš viso:	265	507	169
5.	Socialinės paslaugos likusiems be tėvų globos vaikams (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), savivaldybėje		
5.1.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti (gavėjai – vaikai, kurių globėjai (rūpintojai), budintys globotojai, tėviai ir šeimynų dalyviai gauna pagalbą)	500	700	542,4
5.2.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa:			
5.2.1.	šeimynose	60	65	84,8
5.2.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	120	130	84,8

5.3.	Socialinių paslaugų gavėjų – likusių be tėvų globos vaikų – skaičius, tenkantis 1 000 vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), savivaldybėje, iš viso:	680	895	712
6.	Palydėjimo paslauga jaunuoliams (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 asmenų nuo 16 iki 24 metų savivaldybėje		
6.1.	su laikinu apgyvendinimu (savarankiško gyvenimo namuose ar apsaugotame būste)	2	4	2
6.2.	be laikino apgyvendinimo (socialinių paslaugų įstaigoje ar asmens namuose)	10	15	-
6.3.	Palydėjimo paslaugų gavėjų – jaunuolių – skaičius, tenkantis 1 000 asmenų nuo 16 iki 24 metų savivaldybėje, iš viso:	12	19	2
7.	Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 suaugusių asmenų savivaldybėje		
7.1.	Psichosocialinė pagalba (socialinių paslaugų įstaigose ar asmens namuose)	5	10	9,2
7.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	2	3,5	0,4
7.3.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	0,3	1	-
7.4.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (krizių centre, kitose socialinių paslaugų įstaigose):			
7.4.1.	su laikinu apgyvendinimu	0,4	1	0,2
7.4.2.	be laikino apgyvendinimo	1,5	2,5	-
7.5.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikinas apnakvindinimas laikino apnakvindinimo įstaigose	1,5	2,5	0,8
7.6.	Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės rehabilitacijos įstaigose asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų	0,3	0,5	-
7.7.	Socialinių paslaugų gavėjų – socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų – skaičius, tenkantis 1 000 suaugusių asmenų savivaldybėje, iš viso:	11	21	11

¹ Vietų skaičius socialinių paslaugų įstaigoje.

² Vidutinis gavėjų skaičius per mėnesį.

Molėtų rajono savivaldybės socialinių paslaugų išvystymą lyginant su Socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 „Dėl Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“ (2022 m. vasario 10 d. įsakymo Nr. A1-99 redakcija), galima įvertinti socialinių paslaugų Molėtų rajone pakankumą, daryti išvadas apie trūkstamas socialines paslaugas, prielaidas šių paslaugų plėtrai bei numatyti prioritetines socialinių paslaugų plėtros kryptis.

18 lentelėje matyti, kad Molėtų rajone daugiausiai socialinių paslaugų yra teikiama vaikams ir jų šeimoms – šių paslaugų teikimo savivaldybėje rodiklis didesnis nei siektinas rodiklis ar artimas šiam dydžiui.

Likusiems be tėvų globos vaikams, senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia bei socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims teikiamos paslaugos siekia minimalų rodiklį, tačiau socialinės paslaugos vaikams su negalia (jų šeimoms), palydėjimo paslaugos jaunuoliams (jų šeimoms) nesiekia net minimalaus rekomenduojamo rodiklio. Tai lemia ne tik paslaugų trūkumas, bet ir paslaugų poreikio nebuvimas, vengiant kreiptis dėl paslaugų, jomis naudotis ar panašiai.

2023 m. savivaldybėje plėtojosi teikiamų socialinių paslaugų tinklas, prieinamumas, tačiau kai kurios paslaugos, nors ir gali būti teikiamos, tačiau besikreipiančių dėl šių paslaugų nėra arba jų skaičius yra labai nedidelis – tai atokvėpio paslaugos (įskaitant ir socialinę priežiūrą ir socialinę globą) visų grupių neįgaliesiems, nedidelė paklausa ir trumpalaikiai socialinei globai.

Lyginant su praėjusiais metais, Molėtų rajone padaugėjo paslaugų socialinės rizikos suaugusiems asmenims, pradėtos teikti socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos. Sprendžiant tokių asmenų problemas bendradarbiaujama su kitose savivaldybėse esančiais nakvynės namais, reabilitacijos centrais, tarpininkaujama padedant susisiekti ar apsigyventi šiose įstaigose.

Vertinant socialinių paslaugų išvystymą savivaldybėje būtina įvertinti ir tam tikrų paslaugų poreikį tam tikroms grupėms, todėl siūlytina atlikti tam tikrų asmenų grupių – suaugusių asmenų su negalia, tėvų/globėjų, auginančių vaikus su negalia, socialinę riziką patiriančių asmenų apklausas, siekiant išsiaiškinti, kokių paslaugų reikia šioms asmenų grupėms. Prieš planuojant socialinių paslaugų plėtrą savivaldybėje, būtina įvertinti ne tik paslaugų poreikį savivaldybėje, bet ir galimybes apsiungti kelioms savivaldybėms, siekiant suteikti kokybiškas paslaugas, įsteigiant įstaigą vienoje iš savivaldybių bei užtikrinant paslaugų prieinamumą kelių savivaldybių gyventojams bei įstaigos išlaikymą bendru savivaldybių sutarimu.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje 2023 m.

19 lentelė

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Individualios priežiūros darbuotojų skaičius
		Iš viso	Iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose	36	14	40
1.1.	Biudžetinėse	31	14	36
1.2.	viešosiose	5	-	4
2.	Savivaldybės administracijoje	1	-	-
	Iš viso	37	14	40

Socialinės paramos skyriaus duomenys

8. 2023 metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

2023 m. Molėtų rajono savivaldybės socialinių paslaugų plane iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas vertinamas gerai. 2023 m. toliau teikiamos socialinės paslaugos: Prevencinės ir bendrosios paslaugos, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas, socialinė priežiūra šeimoms, auginančioms kūdikius iki 12 mėn., auginančios vaikus su negalia iki 36 mėn., palydėjimo paslaugos jaunuoliams su apgyvendinimu, apsaugoto būsto paslaugos, apnakvindinimo paslaugos, apgyvenimas nakvynės namuose, intensyvi krizių įveikimo paslauga su apgyvendinimu, vaikų dienos socialinė priežiūra, dienos socialinė globa asmens namuose, ilgalaikė/trumpalaikė (įskaitant atokvėpį) socialinė globa. 2023 m. naujai pradėtos teikti paslaugos – socialinė reabilitacija bendruomenėje neįgaliesiems, dienos socialinė globa įstaigoje, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas socialinę riziką patiriantiems asmenims. Palaipsniui didėjančios lėšos socialinėms paslaugoms leidžia nemažinti teikiamų socialinių paslaugų apimčių bei užtikrinti pažeidžiamiausių savivaldybės gyventojų poreikį atitinkančių socialinių paslaugų teikimą. Siekiant užtikrinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams ir taip sudarant jiems sąlygas ugdyti ar stiprinti gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei padėti įveikti socialinę atskirtį, savivaldybėje buvo teikiamos bendrosios ir socialinės priežiūros paslaugos pagyvenusiems asmenims, neįgaliesiems, socialinę riziką patiriančioms šeimoms bei jų vaikams, šeimoms atsidūrusioms krizinėje situacijoje. Šios paslaugos buvo teikiamos pagal poreikį, siekiant, kad žmonės kuo ilgiau gyventų jiems įprastoje aplinkoje.

2023 m. Molėtų rajono savivaldybėje buvo baigtas įgyvendinti „Kompleksinių paslaugų šeimai prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje“ projektas. Projekto įgyvendinimo metu

buvo siekiama sudaryti sąlygas Molėtų rajone gyvenančioms šeimoms gauti kompleksiškai teikiamas paslaugas, užtikrinant jų prieinamumą bei siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusius sunkumus ir krizes. Siekiant sklandaus projekto įgyvendinimo, Molėtų savarankiško gyvenimo namuose veikė Bendruomeniniai šeimos namai, kuriuose paslaugos buvo teikiamos „vieno langelio“ principu – identifikuojamos šeimos problemos, šeimos nukreipiamos į tikslines grupes specialistų pagalbai, informuojama apie teikiamas paslaugas ir panašiai.

2023 m. I ketvirtį baigus įgyvendinti „Kompleksinių paslaugų šeimai prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje“ projektą, 2023 m. viduryje Molėtų socialinės paramos centre įsteigta prevencinių paslaugų ir kompleksinių paslaugų koordinatoriaus pareigybė, buvo pradėtos teikti kompleksinės paslaugos šioje įstaigoje, o kompleksinių paslaugų viešinimą, potencialių paslaugų gavėjų paiešką vykdo prevencinių paslaugų ir kompleksinių paslaugų koordinatoriaus, kuris taip pat organizuoja paslaugų teikimą bei nukreipia asmenis paslaugoms.

Teikiant nestacionarias socialines paslaugas neįgaliems asmenims bei jų šeimų nariams svarbus indėlis tenka ir nevyriausybinėms organizacijoms.

Molėtų kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras vykdo atvirą darbą su jaunimu bei tęsė 2023 m. pradėtą mobilų darbą su jaunimu seniūnijose, kur dar nėra įsikūrusių atvirų jaunimo erdvių ar centrų. 2023 m. šias paslaugas gavo 23 seniūnijų jaunuoliai.

Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų kokybę, nuo 2021 m. sausio 1 d. teikiama tik akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra, o nuo 2022 m. sausio 1 d. – kitos akredituotos socialinės priežiūros paslaugos, vykdoma nuolatinė šių paslaugų stebėseną ir kontrolė. 2023 m. pabaigoje buvo akredituotos 3 nevyriausybines įstaigos, kurios nuo 2023 m. pradėjo teikti akredituotas socialinės reabilitacijos neįgaliesiems paslaugas.

Siekiant užtikrinti stacionarių socialinių paslaugų teikimą Molėtų rajono gyventojams, kai nestacionarios paslaugos neefektyvios, į stacionarias socialinės globos įstaigas buvo siunčiami asmenys, kuriems nepakako socialinių paslaugų namuose, bendruomenėje. Visiems gyventojams užtikrintos būtinos socialinės paslaugos.

III SKYRIUS

UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

- prevencinių socialinių paslaugų teikimas, siekiant padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti

sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti didinti socialinę įtrauktį.

- bendrųjų socialinių paslaugų teikimas, siekiant ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimoms) gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.
- socialinės priežiūros paslaugų teikimas įvairioms asmenų grupėms (senyvo amžiaus asmenims, asmenims su negalia, neįgaliems vaikams ir jų šeimoms, vaikams, riziką patiriančioms šeimoms ir kt.).

10. Priemonių planas

20 lentelė

Tikslas. Užtikrinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams taip sudarant jiems sąlygas ugdyti ar stiprinti gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei padėti įveikti socialinę atskirtį.				
Uždaviniai	Priemonės	Lešos tūkst. Eur finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
Užtikrinti kokybiškų socialinių paslaugų teikimą įvairioms savivaldybės gyventojų grupėms	Pagalbos į namus (įskaitant atokvėpio paslaugą) paslaugų teikimas suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir vaikams su negalia	265,5 Savivaldybės biudžetas 40,0 Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiamos pagalbos į namus paslaugos senyvo amžiaus ar asmenims su negalia, padedant spręsti iškilusias socialines problemas bei sudarant sąlygas gyventi namuose
	Socialinės priežiūros paslaugų socialinę riziką patiriančioms šeimoms, auginančioms vaikus, teikimas	382,0 Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija 11,5 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras	Taikoma atvejo vadyba bei teikiamos paslaugos socialinę riziką patiriančioms šeimoms, auginančioms vaikus padės palaikyti ir atstatyti savarankiškumą asmeniniame (šeimos) bei visuomeniniame gyvenime. Mažės institucinės socialinės globos poreikis vaikams

	Pagalba šeimoms bei asmenims atsidūrusiems krizinėje situacijoje	201,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų paslaugų šeimai centras	Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, pagalbos ir kitos būtinosios paslaugos padės atkurti asmeniui (šeimai) jo (jos) savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padės integruotis į visuomenę
	Dienos socialinės globos teikimas	143,0 Savivaldybės biudžetas 9,5 Asmenų mokėjimo už paslaugą lėšos	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiamos dienos socialinės globos ir sveikatos priežiūros paslaugos asmens namuose leis kuo ilgiau neįgalų asmenį išlaikyti namų aplinkoje taip sumažinant stacionarių globos paslaugų poreikį
	Asmeninės pagalbos teikimas	24,5 Valstybės biudžetas 2,0 Asmenų mokėjimo už paslaugą lėšos	Molėtų socialinės paramos centras	Suteikta individuali pagalba namuose ar viešojoje vietoje pagal individualius asmens poreikius, padės neįgaliajam gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleistų izoliuoti jo nuo bendruomenės ir skatintų jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime

	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims	20,5 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos	Stiprinant asmens bendravimo gebėjimus ir (ar) organizuojant jų darbinį užimtumą, didės jų savarankiškumas bei integracija į visuomenę
	Socialinė priežiūra šeimoms	41,4 Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija 2,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiamos socialinės priežiūros paslaugos šeimoms įgalins savarankiškai rūpintis savo vaikais ir tinkamai juos prižiūrėti, savarankiškai spręsti problemas, užtikrinti emocinę ir psichologinę gerovę, palaikyti glaudesnę santykį su socialine aplinka, stiprinti šeimos narių gebėjimus prižiūrėti, pozityviai auklėti ir ugdyti vaikus nuo gimimo, padėti šeimai sukurti vaikų raidai palankią aplinką ir išvengti socialinės atskirties

	Kompleksinės paslaugos šeimai -	12,5 Valstybės biudžetas 47,0 Projektinės ES lėšos	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiama pagalba asmeniui (šeimai), patyrusio (-ios) sunkumų, stiprinant gebėjimus savarankiškai spręsti iškilusias problemas, ateityje siekiant išvengti galimų didesnių socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos
	Vaikų dienos socialinė priežiūra	66,8 Valstybės biudžetas 67,2 Savivaldybės biudžetas	VO Alantos bendruomenės centro VDC „Daigelis“ VšĮ Skudutiškio akademijos Suginėčių VDC „Tiltas“ VšĮ „Arino namai“ Molėtų paslaugų šeimai centro vaikų dienos centras	Teikiamos paslaugos padės ugdyti vaikų ir jų šeimų socialinius bei gyvenimo įgūdžius
	Vaikų iki 6 metų priežiūra	22,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų paslaugų šeimai centras	Teikiamos paslaugos padės šeimos derinti vaiko priežiūrą bei galimybę dirbti nepilną darbo dieną, taip pat vykdyti intensyvią darbo paiešką, susitvarkyti dokumentus, gauti reikiamas paslaugas ir kt.

	Atviras darbas su jaunimu /Mobilus darbas su jaunimu	43,5 Valstybės biudžetas 35,0 Projektinės lėšos	Molėtų kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras	Teikiama paslauga padės ugdyti jaunų žmonių asmenines ir socialines kompetencijas, jauniems žmonėms aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai ir konstruktyviai reaguoti į jauno žmogaus gyvenimo pokyčius.
	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	153,0 Savivaldybės biudžetas 38,8 Projektinės lėšos	Molėtų paslaugų šeimai centras	Atranka, konsultavimas, mokymai ir teikiama pagalba suteiks žinių kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus), prižiūrimus ir įvaikintus vaikus
	Bendrųjų socialinių paslaugų neįgaliesiems, pensinio amžiaus ir kitiems savivaldybės gyventojams teikimas pagal poreikį	47,6 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras VšĮ „Bendrystės centras“ NVO	Teikiamos paslaugos padės asmenims (šeimoms) savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu. Suteiktos informavimo, konsultavimo, atstovavimo ar tarpininkavimo paslaugos padės spręsti įvairias asmens (šeimos) problemas.
	Socialinės rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	69,9 Valstybės biudžetas	NVO VšĮ	Socialinės rehabilitacijos paslaugas gaus 150 neįgaliųjų asmenų,

		37,0 Savivaldybės biudžetas		bus sprendžiamas jų užimtumas, skatinama integracija į visuomenę
	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas	57,4 Savivaldybės biudžetas 27,6 Projektinės lėšos	Molėtų sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Molėtų Viltis“ VšĮ Arino namai	Teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir atkūrimo paslauga konkrečiam (-iai) asmeniui (šeimai), atsižvelgiant į jo (jos) poreikius
	Specialaus transporto paslaugų neįgaliesiems, socialinės rizikos, senyvo amžiaus ir kitiems asmenims teikimas pagal poreikį	25,0 Savivaldybės biudžetas 8,0 Asmenų mokėjimai už paslaugas	Molėtų socialinės paramos centras Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga VšĮ Neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	Transporto paslaugomis pasinaudos savivaldybės gyventojai, kurie turi sveikatos problemų ar dėl nepakankamų pajamų negali naudotis asmeniniu ar visuomeniniu transportu.
	Aprūpinti Molėtų rajono gyventojus specialiomis techninės pagalbos priemonėmis	5,0 Valstybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras	Asmenys, kuriems nustatytas techninės pagalbos poreikis, bus aprūpinti būtinomis priemonėmis
	Būsto (aplinkos) pritaikymas neįgaliesiems	50,0 Valstybės biudžetas 32,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų rajono savivaldybės administracija	Pritaikyti į būstus Molėtų rajono neįgaliesiems gyventojams
	Bendradarbiauti su asociacijomis teikiant socialines paslaugas	-	Savivaldybės administracija Molėtų socialinės paramos centras Bendruomenės	Pagerės socialinių paslaugų kokybę ir informacijos sklaidą. Į socialinių paslaugų teikimą bus įtrauktos bendruomenės ir savanoriai.

	Finansuoti nevyriausybinių organizacijų veiklos projektus	25,00 Savivaldybės biudžetas	Molėtų rajono savivaldybės administracija	Įvairių socialinių grupių Molėtų rajono gyventojai gaus nestacionarias socialines paslaugas, didės jų užimtumas, pagerės paslaugų kokybė
Tikslas. Užtikrinti stacionarių socialinių paslaugų gavimą Molėtų rajono gyventojams, kai nestacionarios paslaugos neefektyvios, gerinti šių paslaugų kokybę.				
Organizuoti ilgalaikę/ trumpalaikę globą institucijoje: -senyvo amžiaus asmenims; -asmenims su sunkia negalia; -vaikams, likusiems be tėvų globos; vaikams su negalia.	Organizuoti ir teikti stacionarias ilgalaikės/ trumpalaikės globos paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams, asmenims su negalia, senyvo amžiaus ir kitiems asmenims	915,6 Savivaldybės biudžetas 485,0 Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija 28,5 Valstybės biudžeto lėšos (globos (rūpybos) išmokos) 66,0 Valstybės biudžetas (vaikų, pradėjusių globą gauti iki 2007 m. sausio 1 d.) 560,00 Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	Molėtų rajono savivaldybės administracija Molėtų socialinės paramos centras Alantos senelių globos namai Molėtų paslaugų šeimai centro Bendruomeniniai vaikų globos namai Šeimynos Kito pavaldumo socialinės globos įstaigos	Bus užtikrinta savalaikė, kompleksinė pagalba senyvo amžiaus asmenims, asmenims su sunkia negalia, vaikams, likusiems be tėvų globos, vaikams su negalia ir kitiems asmenims, kuriems šios paslaugos yra būtinos
Tikslas. Gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę bei didinti jų prieinamumą gyventojams				

Užtikrinti socialines paslaugas teikiančių darbuotojų kvalifikacijos kėlimą	Užtikrinti galimybes kelti kvalifikaciją, dalyvauti mokymuose, seminaruose, konferencijose socialinių paslaugų teikimo klausimais	6,5 Savivaldybės biudžetas 4,9 Valstybės biudžetas 1,0 Kitos lėšos	Molėtų rajono savivaldybės administracija Molėtų socialinės paramos centras Alantos senelių globos namai Molėtų paslaugų šeimai centras Kito pavaldumo socialinės globos įstaigos NVO VšĮ	Įstaigų vadovai užtikrins socialines paslaugas teikiantiems darbuotojams galimybes kelti kvalifikaciją. Socialines paslaugas teikiantys darbuotojai kels kvalifikaciją dalyvaudami mokymuose, seminaruose, konferencijose, įgytas žinias ir gebėjimus taikys dirbant su klientais, gerinant teikiamų paslaugų kokybę.
Vykdyti teikiamų socialinių paslaugų kokybės kontrolę (stebėseną)	Teikiamų akredituotos socialinės priežiūros stebėseną ir vertinimas	-	Molėtų rajono savivaldybės administracija	Bus atliekama akredituotos socialinės priežiūros paslaugų kokybės stebėseną ir vertinimas socialines paslaugas teikiančiose įstaigose

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2024 m.

21 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1.	Ilgalaikė socialinė globa	Utenos pensionatas	25
		Aknystos pensionatas	8
		Visagino pensionatas	2
		Zarasų socialinės globos namai	2
		Jotainių socialinės globos namai	2
		Senjorų socialinės globos namai	2
		Nijolės Genytės socialinės globos namai	2
		Strūnos socialinės globos namai	3
		Jasiuliškių socialinės globos namai	1
		Kito pavaldumo socialinės globos įstaigos	20
2.	Trumpalaikė socialinė globa	Utenos socialinės globos namai	2

		Aknystos socialinės globos namai	1
		Zarasų socialinės globos namai	1
		VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“	1
3.	Kitos socialinės paslaugos		
3.1.	Laikinas apnakvindinimas	VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“	10
3.2.	Apsaugotas būstas	VšĮ „Šeimos įdėjų centras“	2
3.3.	Dienos socialinė globa (institucijoje)	VšĮ „Sėkmingi vaikai“	1

IV SKYRIUS

FINANSAVIMO PLANAS

12. Molėtų rajono socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

22 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines					Pagal planines	
		2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Eur.	976,3	1127,7	1316,4	1579,3	1982,8	2187,5	2450,0
1.1.	palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	4,2	4,0	5,0	5,2	5,9	5,8	6,0
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Eur.	588,6	570,8	686,5	856,2	984,5	966,4	977,5
	Iš jų:							
2.1.	Socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	194,7	233,1	257,7	386,3	396,6	386,9	395,0
2.2.	Asmenų su sunkia negalia socialinei	207,9	242,8	291,4	355,0	485,0	485,0	520,00

	globai organizuoti							
2.3.	Vaikų globos (rūpybos) išmokos	58,00	52,2	41,4	30,7	32,9	28,5	22,5
2.4.	Socialinės globos įstaigų išlaikymui	128,0	99,0	96,0	84,2	70,0	66,0	40,0
3.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Eur.	65,4	75,6	116,4	58,2	45,1	148,4	150,00
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Eur.	12,3*	384,5	398,7	539,9	550,0	609,5	660,0
5.	Valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Eur.	115,4	128,0	176,6	189,6	161,0	202,3	230,0
	Iš viso, tūkst. Eur.	1758,0	2286,6	2694,6	3223,2	3723,4	4114,1	4467,50

*-Molėtų socialinės paramos centro paslaugų gavėjų mokėjimai

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

Pagrindinis socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo Molėtų rajono savivaldybėje finansavimo šaltinis – valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, savivaldybės bei valstybės biudžeto lėšos. Asmenų mokamos lėšos už ilgalaikę, trumpalaikę bei dienos socialinę globą institucijoje/asmens namuose bei pagalbos namuose paslaugas taip pat sudaro ženkliai dalį išlaidų socialinėms paslaugoms. Ši dalis palaipsniui didėja dėl didėjančio paslaugų gavėjų skaičiaus bei jų gaunamų socialinių išmokų augimo – pensijų, tikslinių kompensacijų ir pan. Nevyriausybinių organizacijos savo veiklą vykdo naudodamos ir kitus finansavimo šaltinius – organizacijos nario mokestį, iki 1,2 proc. gyventojų pajamų mokesčio paramai, programų, rėmėjų ir kitas lėšas.

2024 m. Savivaldybės biudžeto lėšos socialinių paslaugų teikimui (be LR valstybės biudžeto tikslinių dotacijų), lyginant su 2023 m., planuojamos didesnės lėšos. Lėšų didėjimą nulėmė didėjančios socialinių paslaugų apimtys, mažėjančios valstybės biudžeto dotacijos socialinių globos įstaigų išlaikymui, pasibaigę ar prasidėję projektų finansavimo laikotarpiai. Planuojama, kad didės asmenų mokamos lėšos už teikiamas paslaugas, o valstybės biudžeto tikslinės dotacijos socialinėms paslaugoms neženkliai mažės. Lėšų socialinėms paslaugoms didėjimą lemia didėjantis socialinių

paslaugų spektras, ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos, kitų socialinių paslaugų kainų didėjimas, šias paslaugas gaunančių asmenų skaičiaus didėjimas bei senatvės pensijų, kitų išmokų neįgaliesiems didėjimas, turintis įtakos asmenų mokėjimo už paslaugas dydžiui.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

23 lentelė

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos tūkst. Eur	
		2023 m.	2024 m.
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	-	-
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	1902,3	2014,5
	Iš jo:		
2.1.	savivaldybės pavaldumo įstaigoms	1575,7	1725,2
2.2.	SADM ir kito pavaldumo įstaigose pagal lėšų kompensavimo sutartis	258,9	290,0
2.3.	nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	67,7	89,0
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms	25,00	25,00
4.	Finansavimas vykstant socialinių paslaugų programas	55,5	58,0
	Iš viso	1982,8	2187,5

14. Lėšos reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą ir teikimą, būtina investuoti į specialistų kvalifikacijos kėlimą. Socialiniai darbuotojai ir socialinių darbuotojų padėjėjai, dirbantys Molėtų rajono socialinių paslaugų teikimo įstaigose, noriai kelia kvalifikaciją ir stengiasi įgyti pareigybes atitinkančią kvalifikaciją, todėl tikslinga 2024 m. sudaryti sąlygas tolimesniam jų profesiniam tobulėjimui. Lėšos, reikalingos kelti socialinių darbuotojų bei socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijai, numatytos įstaigų biudžetuose.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytų priemonių finansavimu

Molėtų rajono savivaldybėje socialinės paslaugos organizuojamos atsižvelgus į rajono gyventojų poreikius. Savivaldybėje prioritetinės socialinių paslaugų gavėjų grupės yra:

- neįgalieji;
- senyvo amžiaus asmenys;
- socialinę riziką patiriantys vaikai;

socialinę riziką patiriančios šeimos;
 likę be tėvų globos vaikai;
 vaikus globojantys/rūpinantys asmenys, tėviai;
 šeimos ir asmenys atsidūrę krizinėje situacijoje;
 socialinę riziką patiriantys asmenys;
 asmenys, paleisti iš pataisos įstaigų.

Šios socialinės grupės yra menkiau integruotos į visuomenę, turi mažiau arba visai neturi galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime. Kaip jau minėta, ne visi asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis turi galimybę jas gauti dėl socialinių paslaugų įstaigų vietų, ribotos socialinių darbuotojų galimybės nuvykti į atokias rajono vietas. Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų teikimą minėtoms grupėms, būtina gerinti paslaugų prieinamumą ir kokybę, didinti šiai sričiai skiriamą finansavimą.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Šiuo metu Molėtų rajono savivaldybėje teikiamos šios socialinės paslaugos:

15.1.1. Prevencinės socialinės paslaugos:

Potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška;
 Kompleksinės paslaugos šeimai;
 Darbas su bendruomene;
 Atvirasis darbas su jaunimu;
 Mobilusis darbas su jaunimu.

15.1.2. Bendrosios socialinės paslaugos:

informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo;
 maitinimo organizavimo;
 aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne;
 transporto organizavimo;
 sociokultūrinės;
 kitos bendrosios socialinės paslaugos.

15.1.3. Specialiosios socialinės paslaugos:

Akredituota socialinė priežiūra:
 pagalba į namus;
 socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas;
 palydėjimo paslauga jaunuoliams;
 socialinė priežiūra šeimoms;

- socialinė reabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje;
- laikinas apnakvindinimas;
- intensyvi krizių įveikimo pagalba;
- psichosocialinė pagalba;
- apgyvendinimas nakvynės namuose;
- pagalba globėjams (rūpintojams), budintiesm globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti;
- apgyvendinimas apsaugotame būste;
- vaikų dienos socialinė priežiūra;
- laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra);

15.1.4. Socialinė globa:

- dienos socialinė globa asmens namuose;
- Dienos socialinė globa įstaigoje;
- trumpalaikė socialinė globa;
- ilgalaikė socialinė globa;
- laikinas atokvėpis (globa).

Šiuo metu Molėtų rajono savivaldybės gyventojams teikiamos socialinės paslaugos netenkina pilnai visų socialinių grupių asmenų interesų. Savivaldybėje nėra teikiama laikino apnakvindinimo paslaugos socialinę riziką patiriantiems asmenims, apgyvendinimo apsaugotame būste, dienos socialinės globos įstaigoje, tačiau šios paslaugos organizuojamos bendradarbiaujant su kitose savivaldybėse socialines paslaugas teikiančiomis įstaigomis. Tikėtina, kad gerėjant ekonominei situacijai socialinių paslaugų tinklas plėsis ir asmenys turės galimybę gauti jiems būtinas paslaugas Molėtų rajone, arčiau savo gyvenamosios vietos.

Molėtų rajono savivaldybės administracija kartu su Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitais partneriais nuo 2024 m. balandžio mėn. pradeda vykdyti projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“. Projekto tikslas – teikti naujų formų bendruomenines paslaugas suaugusiems asmenims su proto ir/ar psichikos negalia, jų šeimoms (globėjams, rūpintojams) ir sudaryti sąlygas tikslinės grupės asmenims gauti individualias, jų poreikius atitinkančias paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje.

2024 m. sausio mėnesį Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Molėtų rajono savivaldybės administracija ir Molėtų sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Molėtų Viltis“ pasirašė Jungtinės veiklos sutartį dėl

Projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ įgyvendinimo Molėtų rajono savivaldybėje.

Įgyvendinant šį projektą Molėtų rajono savivaldybėje Molėtų sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Molėtų Viltis“ pradėjo socialinės dirbtuvių veiklą. Šiose dirbtuvėse socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos bus teikiamos darbingo amžiaus asmenims su psichosocialine negalia, kurie dėl tam tikrų negalios sąlygotų priežasčių negali įsidarbinti laisvojoje darbo rinkoje ar pasinaudoti įdarbinimo su pagalba paslauga. Socialinių dirbtuvių paskirtis – didinti žmonių su intelekto ar psichosocialine negalia įsidarbinimo atviroje darbo rinkoje galimybes, ugdyti, lavinti ir palaikyti bendruosius ir specialiuosius darbinius įgūdžius, atliekant prasmingas darbinio užimtumo veiklas, nukreiptas į konkrečios prekės, produkto gamybą ar paslaugos atlikimą.

Siekiant plėsti paslaugų prieinamumą darbingo amžiaus asmenims su psichosocialine negalia, Molėtų rajono savivaldybės administracijoje įdarbintas Atvejo vadybininkas darbui su suaugusiais asmenimis, turinčiais psichikos ir (ar) intelekto negalią. Planuojama, kad per metus Atvejo vadybininkas paslaugas koordinuos pagalbos teikimą 20 asmenų su šia negalia.

V SKYRIUS

PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Socialinių paslaugų plėtros vizija orientuota į bendrųjų socialinių paslaugų plėtrą, į specialiąsias socialines paslaugas, atitinkančias įvairių gyventojų socialinių grupių poreikius, suteikiant pagalbą asmeniui (šeimai), sudarant sąlygas stiprinti gebėjimą spręsti socialines problemas bei siekiant mažinti socialinę atskirtį. Teikiant socialines paslaugas skatinti įstaigų, teikiančių šias paslaugas, bendradarbiavimą, didinti jų vaidmenį ir nuolat gerinti teikiamų paslaugų kokybę. Socialinių paslaugų plėtrą ir infrastruktūros pokyčius nulemia valstybės vykdoma politika, priimti teisės aktai bei paslaugų poreikį sąlygojantys veiksniai.

Nuo 2030 metų suaugusiems asmenims su negalia ilgalaikės socialinės globos paslaugos negalės būti pradamos naujai teikti valstybinėse socialinės globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia, išskyrus specializuotus slaugos ir socialinės globos namus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 931 patvirtintoje 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės sutelkties plėtros programoje įtvirtintoje pažangos priemonėje „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ numatytas uždavinys „Didinti

neįgaliųjų ir jų šeimų, senyvo amžiaus žmonių bei kitų pažeidžiamų ir socialinėje atskirtyje esančių grupių gerovę“.

Rengiantis institucinės globos pertvarkai, Molėtų rajono savivaldybės administracija parengė ir pateikė Utenos regiono plėtros tarybai suderinimui su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų bendruomeninių paslaugų žemėlapi, kuriame įvardintos Molėtų rajono savivaldybėje trūkstamos socialinės paslaugos asmenims su intelekto ir (ar) psichikos negalia, kurių teikimas ir plėtra planuojamas įgyvendinti iki 2030 m.

Rengiant Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų bendruomeninių paslaugų žemėlapi paaiškėjo, kad asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią mažai naudojami bendruomenėje teikiamomis socialinėmis paslaugomis, dažniausiai yra priklausomi nuo savo artimųjų. Dažnai savivaldybės institucijos nežino šios neįgaliųjų grupės, nes tiek patys asmenys, tiek jų artimieji nelinkę kreiptis pagalbos į institucijas. Vertinant šios paslaugų gavėjų grupės poreikius, pagrindinės socialinės paslaugos susiję su asmenų apgyvendinimu bei užimtumu.

Įgyvendinat Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų bendruomeninių paslaugų žemėlapyje numatytus sprendimus, planuojama Molėtų rajono savivaldybėje iki 2030 m. įsteigti 1 grupinio gyvenimo namus, 5 apsaugotus būstus, 1 dienos užimtumo centrą, visos šios įstaigos/veiklos skirtos asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią.

Plečiant socialines paslaugas įvairioms paslaugų gavėjų grupėms planuojama įsteigti nakvynės namus, renovuoti bei praplėsti socialinės globos paslaugas teikiančias įstaigas, pritaikyti neįgaliesiems nestacionarių socialinių paslaugų įstaigas.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

17.1. Pagalbos į namus paslaugų apimtį senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims bei socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų namuose socialinių problemų turinčioms šeimoms, auginančioms vaikus, didinimas, siekiant ugdyti šių asmenų savarankiškumą kasdieninėje veikloje.

17.2. Kompleksinės pagalbos asmenims (šeimoms), atsidūrusioms krizinėse situacijose, teikimas.

17.3. Bendrųjų socialinių paslaugų plėtra pasitelkiant kaimo bendruomenes bei nevyriausybinės organizacijas.

17.4. Dienos socialinės globos paslaugų asmens namuose teikimas bei derinimas su slaugos paslaugomis asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

17.5. Socialinės priežiūros ir globos paslaugų plėtra suaugusiems asmenims turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią.

17.6. Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims socialinių paslaugų plėtra bei šių paslaugų kokybės gerinimas.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Atsižvelgus į šiandieninę ekonominę situaciją šalyje ir savivaldybės biudžeto galimybes, per ateinančius 3 metus didelių pokyčių socialinių paslaugų finansavimo srityje nenumatoma. Savivaldybės biudžeto lėšų dalis socialinėms paslaugos palaipsniui kils, nes mažės valstybės biudžeto dotacijos įstaigų išlaikymui, taip pat didėjant socialinių paslaugų poreikiui, didėja ir socialinių darbuotojų bei kitų specialistų poreikis. Naujų darbo vietų kūrimui ir socialinių paslaugų tinklo plėtrai būtinos didesnės lėšos.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Lėšų poreikis Molėtų rajono savivaldybės gyventojams socialinėms paslaugoms teikti per 3 ateinančius metus turėtų didėti. Lėšos ir toliau bus skirstomos, atsižvelgus į kiekvienų metų ir ilgalaikiuose planuose tvirtinamus prioritetus.

20. Siūlomos plėsti regioninės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

24 lentelė

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Plėsti paslaugų nenumatoma	-

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Molėtų rajono savivaldybės 2024 m. socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros stebėseną vykdys Molėtų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir vertinimo rezultatai

Molėtų rajono savivaldybės 2024 m. socialinių paslaugų planas bus vertinamas pasibaigus kalendoriniams metams. Socialinių paslaugų įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos bei kitos socialines paslaugas teikiančios įstaigos Socialinės paramos skyriui pateiks ataskaitas už kalendorinius metus. Vertinant bus atsižvelgta į pasiektus rezultatus, iškilusias kliūtis, ieškoma būdų kliūtims šalinti. Plano vertinimo rezultatai bus aptariami su socialinių paslaugų įstaigų, nevyriausybinių organizacijų vadovais. Pagrindiniai rodikliai bus apibendrinti ir pateikti rengiant ateinančių metų socialinių paslaugų planą.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Vertinant socialinių paslaugų planą, bus žiūrima, ar pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai, ar įgyvendintos visos priemonės, kaip ir kiek panaudota lėšų. Neįgyvendinus plano tikslų ir uždavinių, bus vertinami veiksniai, kurie galėjo turėti reikšmės rezultatams bei numatomos priemonės jiems pašalinti. Vertinant plano tikslingumą, bus atsižvelgiama į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos socialinių paslaugų plano įgyvendinimui bei užsibrėžtų tikslų ir uždavinių siekimui. Ar efektyviai vykdomos plane numatytos priemonės, bus vertinama pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintus socialinių paslaugų efektyvumo kriterijus.
